

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 963-77

SAUPRASH
DAVID
MONTANA

451
86

537

~~451~~
86

~~467~~

ויכוח

יוסף והשבטים

סוף לרוש מדרושים שמירם
 סדרתן סגדול מארץ פולין
 כמורס ובנביאים ובכתובי'
 ובמאמרי רז"ל ובדרוש
 סקטן סזה סחל לספינו
 בישראל ועוד ידו נטוים
 בעורת יה לסוניס לאורס
 דבריו סארוכים אשר
 נסמדשו בבית מדרשו אשר
 ירלו רביס ויסמחו בהס ;
 סול סחבס אלוק וגלון
 מוסר"ר חנוך בן סחקיד
 מוסר"ר אברהם זנ"ל ר"מ
 וסנ"ד בק"ק גניון בלרץ
 פולין גדול ;

גדפס פה ק"ק

פיורדא

בשנת תפ"ד לפס

משד

אל

הטשותפים ה' הכי אברהם בינג יצו
 בהרר שמואל בונפט שניאורי צו

וְעַל יְדֵי שֶׁהַשָּׁמַיִם הֵיוּ כְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְהָאָרֶץ כְּעֵינֵי אָדָם וְהַיָּם כְּעֵינֵי שֶׁמֶשׁ
 אֲשֶׁר יוֹקֵף בְּהַנְּהִיגוֹתָו עִם הַשָּׁמַיִם גַּם לְפָנֶיךָ הַטַּעַם שֶׁלֹּא הַיָּם הֵיךְ צָר
 אֶת יוֹקֵף מִיָּדָם • אֲמֹר אֲמַרְתִּי לְפָנֶיךָ לִי דֶרֶךְ עַ"פ הַהֲנַחָה אֲשֶׁר
 בְּתֵב הַסֶּפֶד הַרְבֵּה הַלְּפָיִךְ ז"ל שְׂבוּנֶת יוֹקֵף הִיךְ לְהַקֵּל הַעֲוֹנִים מֵעַל
 הַשָּׁמַיִם מִחֲטָא וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ וּמְכָרוֹ וְגו' וְסָאֲרִיךְ שֶׁסֶּ בְּכַפְרוֹ • גַּם
 אֲנִי אֲלֶיךָ בְּדֶרֶךְ זֶה אֲבֹל לֹא מִטַּעַמִּים דְּלִדְבָרָיו אֲבָתִי קֵסֶם מְבִינִים שֶׁלֹּא
 עָשָׂה לוֹ מִשְׁאוֹמֵם רַע עֲדוּעַ הַקָּסֶם לְדָבָר עָשׂוֹ ב"כ • רַק מֵה
 שֶׁנֶּלְעַד כִּי מִגִּיד מִרְאֵשִׁית אֲשֶׁרִית ית' נֶפֶס הַגְּלוֹיֹת וְהַנְּרוֹת הַעֲתִידִים
 לָבוֹא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּמִטְאֵם בַּע"ז בְּדוֹרוֹת מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל ע"כ שֶׁלֹּא
 בְּנִרְוֹת וְהַמְאֹרְעוֹת עַל יוֹקֵף גַּם עַל הַשָּׁמַיִם בִּישִׁים הַפֶּסֶד בְּדִי לְהַקֵּל
 מֵעֲלִיָּהם קִנְיָת לְדוֹרוֹת • דּוֹגֵשׁ מַח שְׂסוֹתָם לְגִלוֹת מִנְרִים
 מִשְׁכּוֹלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּבֵל קִנְיָת גִּירוֹת בִּישִׁי וְזֹכֵר הִיקָל וּמִן שְׁעֵבוֹד מַגְלוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּעִנְיָן שֶׁהַתְּפִיל מִשְׁכּוֹלֵי יִשְׂרָאֵל • בֵּן הַיָּקוֹל קִנְיָת לְדוֹרוֹת
 הַגְּלוֹיֹת לְדוֹרוֹת א"י שְׁאוֹרְעוֹת שֶׁאִירְעוּ לְיוֹקֵף וְלַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר הִיוּ
 עוֹשֵׂה כִי הַנְּעָר שֶׁגָּרַם יוֹקֵף לְהַשָּׁמַיִם טוֹבָה הִיא לְפָנֶיךָ לְהַקֵּל מֵעֲלֵיָּהם
 הַנְּעָר הַגְּלוֹיֹת שֶׁלְעִתִּיד • וְכֵן הַנְּעָר לְיוֹקֵף א"כ לְהַקֵּל מֵעֲלֵיָּהם הַעֲוֹנֵם
 הַגְּלוֹיֹת שֶׁלְעִתִּיד וְע"כ לֹא הַיָּם הַיָּקוֹל מִיָּדָם עַ"כ לֹא יִדְוֹנוּ מֵעַשֵׂם
 יוֹקֵף לְמַעַשֵׂם אֲבוֹרִיּוֹת וְנִקְשָׁה כִי לְטוֹבָה הִיךְ גַּם לֹא יִדְוֹנוּ מֵעַשֵׂם
 הַשָּׁמַיִם לְפַעֲלוֹת אֲנִשֵׁי אֹן כִּי לְפִי דַעְתָּם עָשׂוֹ מֵה שְׁעָשׂוֹ ע"פ הַדִּין •
 זֶהוּ כֹלל כּוֹנֵת מִשְׁמָרָנוּ בַּעֲנִין זֶה • וְעַתָּה נִבְּוֵא לְפָנֶיךָ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
 לְאַחַת • וְטָרַם נִבְּוֵא לְפָנֶיךָ הַדְּבָרִים יְבִיאֵרֵאיוֹת לְמַהֲקַדְמָם הַזֹּאת
 אֲשֶׁר פָּקְדְמָנוּ דַּהֲיִינוּ שֶׁהַשָּׁמַיִם עָשׂוֹ הַכֹּל ע"פ הַדִּין • וְיוֹקֵף עָשָׂה
 הַכֹּל לְהַשָּׁמַיִם לְהַקֵּל מֵעֲלֵיָּהם הַגְּלוֹיֹת :

והנה

מה שאמרנו שהשמים עשו הכל ע"פ הדין שראים לזו
 מפרש"י במקום ע"פ חמדרם כי שמעת. אומרים נלכך
 דויתנה לבקש לך ככלי דתות שימיתוך בהן אשר יש לך דוק מה זריך
 פרבה לעפרם גבורים לבקש ככלי דתות להמית איש אשר והלא
 בשכם לא פקדו ולא ראו שנים מהם מלכנוע בנפשות עיר מלאם
 לפכותם לפי פרב • ואם שנאו ליוסף הרבה מאוד כמקובר במקום
 עוד מתרם היה להם למקצו ראשו בפי"ק ויקברוהו ויאבד מן העולם
 לא דברי חמדרם עקבים לדברינו להיות ענייני השמים באמת
 שיושר שלא להרנו רק ע"פ שורת הדין ונקמו ככלי דת"ות באיום אופן
 בא לו חיוב הדין וכפי שיבואר עוד בדברינו :

ואשר פִּתְּרוּנוֹ שִׁוּסָף עָשָׂה מִשְׁמַעֵה לְהַשָּׁמַיִם כְּדִי לְהַקֵּל
 א א א ב א א א

הקדמה

מעליהם זעיר הנלוות שלעתיד י יש להביא ראייה לזה מעט
 שדר"ז בפ' ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש וגו' שפתרוהו על
 הגלויות לפני האיש + זה הק"ב וכו' + ואלו לכם את אחיכם
 זה י' שבטים אחר ואת בנימן זה יסודם וצנימן ואני כאשר שכולת
 שכלתי שכולתי במקדש ראשון שכלתי במקדש שני ע"כ : סרי
 מפשוטו של המאמר נשמע שיעקב נפס בעסקים אלו של בניו פה
 שיהיה האחרית הימים בגלות וע"כ דרשו פקוק זה על הגלויות וכפי
 שיבואר בדברינו עוד : עוד אית צמ"ר ויבך על זואריו דבנימן על
 מקדש ראשון ומקדש שני וכו' הרי שכל הדברים היו מעלים על
 ראש שמחפס בהשכירו זה את זה ענין זעיר הגלויות והחורבנות
 ובפ' ספורים להרש"בן ענינו ג"כ שעניני השבטים בעסק זה רומז
 לגלויות הימים באחרית הימים שכתב בענין ירדן יעקב למזרים רעו
 לאגרי' פס מלך ישראל שיקע לרומי בקוברו שכלך אדום אלהו ויניחו
 לנאת ולבא בשלו ולקוף נשתעבדו בגלות אשר עדיין לא גאלנו
 שחבו עד עת קץ ספלות כמס שיעקב קבר שנוקע אל בני אומם
 ברעם לשעה ולקוף נשאר שם עד יום מותו וכמס שבעות יעקב
 הוליכוהו הפריי' לא"י בכבוד גדול כך כשישתקעו ישראל בגלות אדום
 בעין מיתת יוליכום וסביאום פנימה לת' וגו' עכ"ל + סרי שגילת
 לנו טפס היום עניני השבטים רומזים לגלויות שיהיה באחרית
 הימים + ובכן אפי' אבוא אחריו ומלאת את דבריו לפרש כל פרטי
 ספורים של השבטים על עניני הגלויות באופן שתיקל עליהם קנת
 זעיר הגלויות ושעס יוקף מה שעשה הכל לטובתם ולא לפעול כקמו'
 חלילה : סרי קנת ראיות להקדמתנו ואחר שסלמנו סקדמה
 בק"ד נביא לענין חבור סדרו ויכוח יוסף והשבטים בעצמו ונפלקו
 לפרקים .

פרק א בזכרון סתפקות אשר לנו בכלל הענין של יובות יוסף והשבטים

ספק הא' בענין שגאלת סראשונה ששנאחו השבטים ליוסף
 לא ימלט מחלוקה או שמיס כדין או שהיתם
 שלא כדין : אם היתם כדין יוסף הים מוטיא דיבה שמתר לשנאותו
 וא"צ לסחול לסוטיא ס"ר כמו שכתבו הפוסקים בהלכו' י"ב ויוסף
 סוטיא ס"ר שהסודים על העריות : א"כ סתמיא קיימת על
 וסף איד סטא בום לסוטיא ס"ר ואם נאמר יוסף לא סוטיא ס"ר כי
 מה שראת שה'ועקס עם פניש הגיד א"כ יפלא על השבטים הן על

אלא חיו גדורים בעריות הן על שנתתם חנם ליוסף • ותרב המורתי
ז"ל התנבל בקפרו גם שניסם • שיוסף טעם בדין סקבר אין משתמשין
באשה כלל • ומשנטיסם ל"דוקא שמוס שאשה עושה לבעל ברהינת
פניו וכו' הוא דאקור פא שאר מילי שרי דוגמת זכ התנבל שניהם
בשאר ג' דברים שהוניהדיבם עליהם עיין בקפרו עכ"ז פלא מ"ש
הפסוק ויבא את דבתם רעה והלא לא להוניה דיבהו"ש ר"ת ווון
באמת רק שטע' בדין ואשר דאה הגיד לאביו כפי סברתו וכדי שיוכיס'
ספק ב

ספק ב

בענין השנאה השנייה מנד הפלום יפלא שכי
הכרתה יוסף הוא הפתחיל במריבה ומגרה מדון
ומסרר ריבוי הנה בראותו שבהגדתו שפלא לו חלוס אף בלי הגיד
קננון הפלום כתיב ויוסיפו עוד שנוא אותו שהרי אחר זה בתיב שמעו
בא הפלום וגו' שהגיד הקננון אלמא דפ' ויוסיפו עוד שנוא אותו
שבפסוק הקודם הוא על הגדה בעלמא שהגיד שפלוס לי חלוס שכאיהו
וא"כ למת זה הגדיל השנאה יוצר בהגידו להם אח"כ כ"ב קננון הפלום
שמורה שימלוק עליהם ויתר קשה שהפניר בהם שאמר שמעו יא
הפלום ואין נא לא לשון בקשה ולא עוד שבראותו שהוסיפו שנאה על
סגידו קננון הפלו' הראשונות ש' ויוסיפו עוד שנוא אותו על חלומותיו
ועל דבריו עוד שנים באולתו סגיד עוד סלומו השני שמורה ג' ב'
שימלוק עליהם • וכפי הכרתה גרס קללת לעצמו :

ספק הג'

יש לתת לב על דרשות רז"ל בענין הפלום •
והנה אנהנו מאלמים חלומים דר"זל במד"ר
עתידיס אקס לעשות אלילים אלמים לפני עגלי ירבעם • עוד דר"זל
שמעו בא הפלום כך יאמרו הנביאים לכם שמעו בא פרות הבטן •
עוד דר"זל הנה בעל הפלמות הלזכ בא עתיד זה להשיאנו לבעלים
דנריך להבין מסראור"זל על כהם להוניה הדברים מפשוטו ולדרוש
דרשות רסוקות מפשוטו של מקראות :

ספק הד'

יש לתת לב לטענת ראובן בהלכותו : אף כי כוונתו
באמת כלפי שמיא גליא שהיה מחשבתו להשיבו אל
אביו מ"מ איך אמר לאהיו אל תשכבו דם השליכו אותו אל ספור
הזה וגו' שכי דבריו לפני אהיו כדי שיבינו שבונתו ששם יהיה
קבורתו ומיתתו ברעב בצור וסלא לפי הכרתה שדבריו אין בהם לא
שעם ולא ריה איך אמר אל תשכבו דם ותבך אמר אח"כ השליכו אותו
אל סבור וגו' אטו סמכיל חבירו לכור או לאש או לנהר לאו סופך
דט הוא והלא בסדיא שכינו בפ"ט דמנהדרין דב"ה רז"ח הוא • ובפי
דברי

דבוח יוסף והשכטים

לפניו ר' ל' היו צבור נחשים ועקדנים יפלא ית' דתנן כי צמות חמשי' פל איש שנפל לצבור שיש בו נחשים משיחין אשתו דודאי מת ואיך אמר לנפק סלא אמרתי לכם אל תסתאוו בילד אטו זה לא לחטא יסעד בסליך אותו סבור בכל' :

ספק הה' מה היה טענת יהודה בסללתו שאמר מה צלע כי נסרוג את אחינו אם בפרש"י מה הנאת ממון

אבו' כן נראה מדבריו שמד' הנאת ממון דמכיר' יניחו השיטה ובי' מהו שנלע כ"ב שיטיגו במחרס איש במדבר מקוש שאין קונים קובלים באשר באמת לא בא על אחד מהם רק ב' בסף והלא טוב טוב להם למלאות י' זונס להמיתו לפי צבירו מן העולם ולא למכרו בשביל הנאת שתי כסף לאיש : ועוד דלאורי' ש' קיסף דקסלת עזתו שמד' הנאת ממון יניחו הסריגה וסוף דבריו כי אחינו כשרנו כן נראה שמד' הס' הלך לא יסרגונו . **ספק הד'** נשית לב על עליזות יוסף מלבד הקושיא בהקדמתו לעיל' איך עבר על לא תקום וגו' עוד יפלא על איש נדיק במוחו שצבר על מדבר סקר תרחק בבמה דברים שאמר מה שלא היה ולא נברא ולא עוד תלא שהוליא ש"ס מפיו על דבריו הסק'ים באמרו אלהיכם ואלהי אחיכם כען לכם שטמון באמתקות יכם כמפכם בא אלי ואף שמנעת אמר זה כי היא אשה על ביתו מ' ג' הוא ארע אשת מנוע יוסף ויעקב איך ידבר כזאת . ועוד שבכה במה פעמי' מד' רמתנותו ועב"ז לא הכיח אכזריותו שאחר בעם בכיות אמר עליזות הנביע . גם למת בחר בעליזות כאלה מרגלים כקף שמושב נביע : טפי מולקס מן העליזות :

ספק הז' בעניין הוידוי של השכטים אבל השמים איננו אשר ראינו זרע נכשו וגו' ולא שמענו ע"כ באה עלינו

שנרת הזאת : שכפי הנראה לא חטאו אלא בשב ואל קעסם והלא יטאו הרבה יותר מזה נקום עמה כספסטת בתונת והסליכו סבורס ומכירתו . ותשובת ראובן למס סלא אמרתי לכם אל תסתאו וגו' לא יתכן גם כן בעת זרע דלכמותי חוו זריכי ולא לתפ' מה שנגנו לשעבש ומאי דסוח חוס גם למס לא סתוודו בהיותם בכיע שאקוריס רק אמר באמת . **ספק הח'** מהו כוונת יעקב אשר שומעו את כל שקורות אותם אמר' קסו מזמרת הארץ וגו' מעט זרי וגו' היתכן ליתן דורון הסייד לפינוקות לאיש מושל אדיר מעליל על נפשות אשר מהראוי הים להסביע עינו בשוחד גדול כמו שעשה לעשו ולא בפירות הארץ בעלמא ולא עוד אלא שזיה לעשותו בקמנות מעט זרי פעש

ויבוח יוסף והשכטים

למנו וגו' ספק הו' אם היה ענת ראובן את שני בני פתוח
למנו לא אביאנו וגו' וכי יעקב חורג בפסות ומת גם בניו • מאן כי
באמת לא קבל יעקב דבריו מהיט שאמר וכי בניך הם ולא בני מ'פ
לריד ליתן קנת טעם לדברי ראובן שלא יהיו כדברי פתי ומכל
פנעולם : ספק הי' מה זה ליהודה שכבס בערבותו
בנדויבב' עולמות בשביל חיי שטעם דהע"ה דמזכות פיי שטעם
וכי לא סגי לגדות בשביל זה בעה"ו לפוד וסוי ליה למישר ופוטאסילך
כל מי חיי :

ספק הי'א

בטענות יהודה בעניין הנביעים לחקור כפי
הנה צתחלה נתרנה לפיות עבד הן בנישפ
סן שאר אחיו ולא קשיט ליגין אביו ולא השתדל כלום • ואח"כ
בשמעו הפסק מפי יוסף • שבנימין לבדו יהיה עבד והאחים יעלו
בשלו' אל אחיהם כגם לפיוק ולמלחמה ומתן כפשו בטענות שונות כדי
לחגיל בנימן גם מהו טענתו אדני שאל עבדיו וגו' כלומר צתחלה
בעלילה צאת עליכו כדפירש"י והלא יפלא עם עתה ימלא הנביעה
בידם והשמים הם בהשלט מה מועיל שהיו בנים מתחלתן • ואם
רצונו לומר שבטעם שצתחלה היה עליה גם זה הנביע עליה ועבדו
טעם הנביע באמקס' בנימן א"כ לפי טענה זו אין צורך לטענת ישב
פא עבדך תסת הפער כי הוער וכולם פטורים • הרי י"א ספיקות
בכלל העניין ובוה נשלים הפרק :

פרק ב

בזכרון ספיקות אשר לנו במקרא יקודש תנוגעים
בעניין ויכוס יוסף והשכטים מנד ספר או יתיר לת
סנויים אשר בפסוקים ; הא' אמרו לשון וינד לאחיו דמשמע
דברים קשים בנידים בדר"ו בפסוק ותנד לבני ישראל ומה עניינו
בכאן הב' אומרו ויחלוט עוד חלוט אחר מלת אחר מיותר :
הג' הסנוי אשר בב' החלומות שבחלוט א' נמשלו לדבר שכל
אלומות ובחלוט ב' נמשלו לבוכבי אלו תראשין לא סניד לאבע
וסטכי הניד גם לאביו הך מתחלת וישנאו אותו ואס"כ ויהנאו
בו איד נהפוך טעמין משנאם לקנאם הוה שלא אחיך
רועים בשכס לכה ואשלקד וגו' מלת הלא תורה כשוכים על פניו
שילך לשכס שסריגם אסיו רועים שם ואדרבה מנד זה אין לו לילך
וסלא נודע ליעקב גם שנתם גם קנאפם מה ראם לשלחו אליהם
הך' וסחיבני דבר ל"ל סיעלה על מדעת שלא יהיה ביוסף
ירך ארץ להשיב שולחו דבר והפחות שבחלוט' יודע אוקו :

ויבוח יוסף והשכטים

הד' ויראו אותי מרחוק ובטרם יקרב אליהם וגו' למען שהקדשם
 הוא שראוהו מרחוק ואז תקבלו להם מיתו והל' ל בקצור ויסי'
 באשר בא יוסף אל אחיו ויתנבלו אותו וגו' • **הה'** ועתה לבו
 ונפרגו וגו' מלת עתה מיותר • **הט'** ואמרנו סיה רעם
 אכלתנו למפלהם האמירה הזאת וכי לא סגי לנו בשקר אחד
 שיאמרנו ליעקב האומר שפינו אנוחנו לא ידענו מה הים לנו ולמה הוא
 יבפלו הסקר לומר שהם שלא הים ולא נבדא וכן לא יעשה תפילו לסקרו
 גדול כמו שאמר בגמרא בבא שני יעאבני עובדא דמריבד איקס
 תרתי לא עבדי • **הי'** ויאמר לא נכנו נפש וגו' ויאמר אל
 קספכו דם וגומר בל מקום שאמר ויאמר ויאמר אינו אלא לדרס •
היא' וישבולאכל לחם וגומר מה הודיענו הפסוק בזה שיטבו
 או לאכול היעלה על סדעת שיטבו בתענית וכל ספורי
 פתורה אינו אלא לצורך • **הי"ב** סדקוק בטעניס יסודם
 שפעם אמר אחינו ופעם אמר אחינו בשרינו • **הי"ג** ואכי
 אכל אחי בא תרתי ואני אחי למען לי ובחד גמי • **הי"ד** בתווס
 בני סיה רעם אכלתו טרוץ טורץ יוסף למען הוסף יעקב על מאמר
 השכטים שלא אמרי רק ואמרנו סיה רעם אכלתו ולא אמרו סרוץ
 וגומר • **הט"ו** וימאן להסתחם ויאמר בי ארד אל בני אב
 שאולם כי בא הפקוק ליען טעם למאן ולא נתן בי סתמי סתא במקומם
 שומדע למען לא יתחם בשאר אכל ולמה ירד כהוא אכל שאולם יתר
 ששאר אכלים • ואדרבה מי גבר ביעקב חכם לב ואביר לב צעי
 לית וכי דעתיה טפי מולקו ויטכס הנרה בימם שיעשה סומן יעשה
 השכל • **הי"ז** בהפור מעשי יוסף לשכטים בבואם לידו בקיב
 ויכירם וגומר ויכר יוסף את אחיו תרתי הכרות למען ועוד דפעם
 אומר ויכירם דמ"ס הכנוירוס על אחיו ואס"ב פרט בפירוט ויכר
 יוסף את אחיו • **הי"ח** שאמר ויזכור יוסף את הסלמות
 הוא נכתב שלא במקומו דבפוקים הקודמים שזכיר השקטות
 לפניו ראוי לומר שזכר אז הסלמות לא במקום קפור דברו אליהם
 קשות : **הי"ח** מלת אכל אשמים וגומר מורה כבא לשלול
 שלא סיה קיבם אחרת לזרתם כמלת אכל שרם אשקף שבא לשלול שלא
 יולד יחק מהגר ומע לשלול באן :

הי"ט וגם דמו הכנס נדרש מלת וגם מיותר ואומר דרשמי •
הכ' מלות עלי היו בולנת אין לו פירוט נכון כפשוטו ס' מקרא •
הכ"א ופאקתי לאני כל הסימס שהולטון כל הסימס וסו' לל
 לצולס

לעולם לרמוז על דדוי ב' עולמות • **הכ"ב** אלמס יסוד צני
 למה ספק ברכה זו לבנימן מולתם • **הכ"ג** לליוס ענין
 בותם פסקו ויבקש לבכות ויבא הסדרה מה מודיענו בזה ושפט יסוד
 פוא : **הכ"ד** בענין עלילת הגביע כתיב למה זה שלמתם
 רעם פסע טובה הלא זה אשר ישמע אדוני בולא דברו בפירוש איך
 גככסם הגביע אשר יסעה אדוני בו : **הכ"ה** אמרו למה
 ידבר אדוני בדברים האלם מהו הסמיה' וכי אין מדרך האדם לחקור
 אחר אבידתו • **הכ"ו** גם עתה בדבריכם כן הוא אין לו ביאור
 בלל כפשוטו • אלו הן פסקיות אשר לנו במקראי הקדש שבניין
 פוא • ואמרנו לישנם אסת לאסת בפרקים הנאים לקראתנו על
 פי שני הכקדמות אשר קדט לנו בהקדמה שיוסף עשה כל מה
 שעשה כדי לתקל מעל הדורות לרות הגלות וספרנות ולכך ניערם
 בנער אשר נער וכמו שיבא והשבטים עשה מה שעשו בקודשם כי הוא
 על פי הדין וכמו שיבא וכדי להטיב על לב הקורא אבקוב בל עניין
 בפרק לענמו :

פרק ג' בבאור סבלה הראשונה ששאלו השבטים ליוסף כמו
 שכתוב וישאלו איתו ואלא יכלו דברו לשלום ועניין
 הולאת דיבך דיוסף ועניין אהבת יעקב ליוסף בעשייתו כתיבת פסים •
הנה רז' קיימו וקבלו במסכת ערכין דלפון הרע נקרא
 במערבא לשון תליתאי שפורג שלשם לעקסר ולהמקבלו
 ולהתאמר עליו : ודבריהם אמת ויציב • ואלמלא סיה בעניין
 יוסף בהולאתו מדבה עניין לשון הרע והולאת ש"ר הים עושה רושם
 פיתח ס"ו בשלשון ביעקב המקבלו וביוסף מתקפרו ולהשבטים
 שנאמר עליהם ומדחוינן שלא עשה רושם רקעונשי קליס ויוסף בדפי
 רש"י לקה בשלשון והאסים גם יעקב לא נעשאו על זה כלל אלמא שלא
 סיס עניין לשון הרע בום וא"ב מדברי לריך באור שחרי הפקוק מכריז
 ואומר ויבא יוסף דבסם רעם אל אביהם ומוא קומר עם שאמרנו שלא
 סיה לשון הרע ועוד יש לחקור אם לא היה לשון הרע למס לקס יוסף
 מ'סא בעונשים קלים כדפירש לקה בשלשון הלא לא סיה לשון הרע
 כלל • **וע"כ** לבי אמר ל' שהכל סיה מ'ר סדין כפי קברת
 כל אחד ב' השבטים שבטי יסבולה כשרים ומום אין בהם ואם נשתמשו
 בכסים לא נשתמשו בדבר שסאשה משמעת לבעלה כתיבת פניו וכו'
 רק בדברים אחרים והוא מותר ע"פ סדין ומקיי בגמרא הכלל לט"ס
 יוסף גם הוא לא לבוסלך לקוניא ס' ר' רק לאפרושי מאי תורא תני'
 לאינו

דיבוח יוסף וז' שבטים

לא בני שיתתה צהם באמרו שהם מאד' על הערצת בהם שמשפתה'
 צבטים כי יוסף טעם בדין בקבירת סמורסי וקבר דאין עשת משין באה'
 כלל ולכן הניד לאביו • והשבטים בשכודע להם שהוא מו'א דבה
 מהם כלפי אביהם הי' רשעין לשנוא אומיו ולא עבדו על לא תשנא
 אחיך בלבדך כי על הונאת ס'ר אין רשעין למסול כמ"ס סמרדכי
 בה'כות י"ב • אך השבטים במקידותם לא השגועו על הלשון הרע
 כל זמן שלא ראדמהם מעשיו כי לשון הרע דמסני מעשיו קשה הוא
 עד מאוד כמ"ס בערכין דעל לה"ר דאכהו מפסיו ונגעים בלטים עליו
 ועל לא אהכו מעשיו המעיל מכפר וסנה כראות השבטים שעקב
 אהב ליוסף מכל בניו ועשה לו כתונת פסים יותר משער פסיו מסבו
 דאחסי מעשיו שקבל יעקב דבה רעה עליהם וע"כ שונא אותם ולא
 צשה לאסד מהם כתונת פסים רק ליוסף לבדו וע"כ שגאוהו כי מותר
 לשנוא למי שמו'א ס'ר עליו לא ימסול לו בפרט למי שאהו מעשיו
 ובאמת חלילה לו ליעקב שיקבל לשון הרע ומה שעה לו כסות פסים
 פתר מאסיו הוא מטעם כי בן זקנים הוא לו וחיב עליו מזד זה ולא
 פנד שונא סאר בניו ממעת הדבה • והאסים טעו שבטילזז
 צטס יעקב כתונת פסים לו לבדו וע"כ שגאוהו בה'תר לפי דעתם •
 וכן נסאר לה"ר שאמ' שסודים על אבר מן סחיו וסקורין בני הספמו'
 עבדים טעה גם בן יוסף שהם אכלו לבהמת שחטכו ממנה בשר קודם
 שתלא פשה דמותר כדתני' הרו'ה סיברי יאובו' וקבר יוסף שאסור
 מאחר שאותבין הנקמת סעדין מפירכסת • גם בקריאתן
 עבדים טעה ססן קראס בני הספמות ע"ס סחיו אמוסימן שפמו' לרחל
 ולאס מתחלה ויוסף טעה לומר שקורין אותם בני שפמות בשגולדו
 בעוד שאמוסיהן שפמות בלי שרור וטעה דא"כ סיה סבוני לאביהם
 שבל עליהם באיקור כמ"ס כל זה סמורסי ג"כ אך עפ' שסקסטי על
 שרב סמורסי דאס יוסף מסמת טעות הדין סו'א סדבה לאפרשי
 פאקורא איך קרא אומיו ספסוק מו'א דבה בלותרו ויצא יוסף דבתם
 רעה והלא לא לסו'א דבה נטכוון לדבר סקר ומרס עליהם כי ססב
 שטוסין סלא כדין כמ"ס ל'עיל י"ל לפי דאיתא בע"פ שאס ראס אדם
 יסדי לאסד שטובר עבירה לא יעיד עליה יסדי כי נקרא מו'א ס'ר
 טכספ'א דטובי' סטא ונגוד מנגיד • כך סיה סענין ביוסף שאע"פ
 סכפי דעתו לא עשו אסיו כדין לא הים לו להביא דבתם לאביהם ביו
 ססוא יסדי ובוט עשה סלא כדין ומסוס דבטיב וסביבו נסערה מאוד
 ססק'בס סדקדק וכו' • פ"כ נענה יוסף נלקס כאלספן דאע"פ סלא

ה"ם לשון הרע מ"מ מו"יא דזה יקרא בהיותו מעיד יחידי : וזה יהיה
 שיעור הפקוקים כי חפץ ה"ם'ית במקראי קדש לפנדיק שלסון שלא
 יהיה לשון הרע הזה בכלל מה שאר"זל שפ"א לשון חלייתאי שסרג שלשם
 האמוכו והפקבלו והנחמר עליו . ונתחלה ספר ב"י לא מסמת שכל
 י"ב יוסף מה שדיבר ביה היה אמוכו לכולם שפ"ס אח"י ה"כ כוחו עמ"ה
 צע"ס אסת לרפות לאן אביו ועם בני השכמות לא התגדל עליהם אף
 כי הוא בן הנבירים רק נער את בני בלחה נו' כלומר נוסב עליו כנער
 וספ"ל עמ"ס ונמ"א ב"י לא מ"א אפ"ע ש"ה לפושטו כמ"ו"יא ש"ס רע גם
 הפקוק אמר דבקס רע"ס אל אביהם ולא א אביו לומר שכוונתו לטב
 ס"ו יוס"ס אביהם על מע"ס"ס לפי מחשבתו שעו"שין שלא פדק *
 ועכ"ז קור"הו הפקוק מו"יא דזה באשר העיד יחידי * והנפ"ס אסר
 שהנדיק הפקוק את יוסף יר"ה את יעקב ג"כ שאין לפרסר כי קבל
 עליהם לשון הרע וע"כ עשה לו כעונת פק"ס יותר מזולתו לכך אמר
 הפקוק וישראל אהב יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ולא מזד דנת
 דעת * ולא יא"ס יעקב * ולא כ הנדיק גם האחים באומרו
 יראו אחיו כי אותו אהב אביהם וגו' וישנאו אותו כלומר קודם שראו
 דאח"י מעשיו לא עברו על לא תשנא אח"ך וגו' אך בר"ו"ס דאח"י
 מעשיו שג"ס שנאה מאביהם להם שלא עשה לש"ס א' מהם כעונת
 פק"ס רק לא לבדו חסדו שקבל יעקב לשון הרע עליהם ואלהו מעשיו
 ומותר לשנאו בדכתבו הפקוקים שאין למחול למו"יא ש"ר ו"ס ולא
 יכלו דברו לשל"ס ע"ד לא תוכל לאכול וגוער פירו"ש לא היו רש"אין לפי
 דעתם למחול ולוותר על הנאה ש"ר דמי ששותק על הונא' ס"ס רע
 שמו"יאן עליו יש לחוש על יאסו ושודים על עריות דבר כונע בייחוס
 בניהם כמ"ס בטור אבן העזר בתחילתו וזהו ולא יכלו דברו לשל"ס
 כלומר שלא היו רש"אין לפי דעתם וקצתם למחול כמו לא תוכל
 לאכול בשערך וגו' על"ס בדיבורו אשר רצו"ו אליו כי לא עמ"ס יא"ס
 יעקב ג"ס יוסף גם השבטים בשנאה טר"א שג"ה ובכ"י"א דבקס רע"ס
 פבע"ס"ית בתותפק"ס דיעקב כי בול" באסד כתכו"ו לפ"י"ר דרכ"ה"
 בדין אך נשאר ליוסף א"י"ס מפ"ס און כהני"ו יחידי על אח"י ש"ס
 ושודים ונש"כ כמ"ו"יא ש"ר יוסף צ"ס מדקדק עם קב"ו כח"ו"ש השער
 ע"כ לק"ס הוא בשלש"ס כדפי"ר ר"י וביעקב ובא"סו לא עמ"ס רוס"ס כל"ל
 כי לא בעלו עולם כלל וכלל :

פ"ק ד
 בביאור שנאה השנייה אשר פ"ד החלומות וכוונת
 יוסף בהגיד החלומות ז"ס פעמים וגר"ס שנאה
 לעמ"ו

דרכי יוסף והשבתים

לפנמו ובאור קננון הסלומות ובהם ראיתי שא"ל לפרש ענין תויבות
דיוסף והשבתים בענין הסלומות. אם לא שכפרש תחילה באור קננון
הסלומות וע"כ יהיה ענין פרק זה סבל באור קננון הסלומות

ובאור ויכוח יוסף והשבתים בהם נכר' בפרקים הבאים אחריו •
ונאמר הואיל ואתא לידן לפרש קננון הסלומות דיוסף

כשית לב אנב לענין הסלומות שר האופים ושר
המשקים וסלום פרעה דהקושיא גדולה אלי למה זה האריבה התורה
במפורי סלומות האנשים הרשעים סאלה ואם האריבה התורה במקור
סלום יעקב והלומות יוסף משום דיפה שיחטן של עבדי האבות לפני
סק"ב בדפי' רש"י פ' חיי שרה מ"מ למה האריבה התורה במקור
קננון הסלומות רשעים סאלם ועם היה חסר לנו באומרו ויוסף פורד
מזרים ויחלום פרעה סלום ואין פותר זולת יוסף וישימם ללדון לכל
ביתו ולכל אונרות עבדותו ויסי רעב בכל הארלות ויבאו אחי יוסף
למזרים לשכור אוכל ונתגלגלו סדברים ע"כ שייעקב ובני ירדו
מזרימה מה לנו בקננון סלומות האלו בתורתנו הקדושה :

ואחשבה לדעת זאת תשובה ותרונים על תמים ויופקתי
עייני והנה ראיתי להסנא יונתן בן עויאל שפטר סלומות שר המשקים
והאופים על גדולות ושפלות ישראל שלא במשמעות הפקוק בפשוטו
ואמרתי שבדאי עכח קושיא זו סו"איו מפשוטו כי גם אליו סוקסה מה
לנו בתורתנו תועלת מהפורי סלומות רעיונות האנשים הרשעים

השפלים הללו • **אלא** שפטר בהסג"כ גדולתן
ושפלותן של ישראל לכך נכתבו בתורה גם בגמרא דסולין ובמדרש'
מלינו הרבה דרשות נדרשו על פסוק ובגפן שלום שרינים • גם
סוף מהאי טעמא דאם לא כן אין תועלת בבתיבת קננון הסלומות
הרשעים סאלה בתורתנו הקדושה • **וכי'ת** המבלי אין

גברים אנשים צדיקים ציעקב וביטו לסלום סלומות סכונעים בגדולתן
ושפלותן של ישראל ומה סונרך בעל הסלומות להגיד גדולתן ושפלותן
של ישראל לאנשים הרשעים סאלה דבר זה יתבאר בקוף דברינו
צטוב טעם ודעת בצ"ד • אך ניכקוט מדברי תיב"ע ומדברי
הגמרא ומדרש' להסקיט סתמיה דלעיל סנכתב בשביל סחרון
גדולתן ושפלותן של ישראל קננון סלומות האנשים הרשעים סאלה
בתורה • וכאשר באנו לכלל זה בינותי בקפריס עוד לתרץ
צנין קננון סלום פרעה למה נכתב בתורה • ומלאתי בס"ה
פ' זו בענין שבע פרות שבע פרות סטובות וז"ל דיוסף

ד"בוח יוסף והשבטים

א"יכו נפר לאיתברכא כל ארעא דמזרים בניינא ות"ח הסוף נהר ז'
 דרגין אסתקין ואיתברכן מיניה ואילין אינון יפוס מראס ובריאוס
 צטר ותרענט באסו בעבורה באחות אללא אשבת צהו פירודא
 וכולהו לשבח קיימי דהא כל חני דרגין דקא מרן רז"א איכו כד"א
 זאת שבע הכערות פראויית לתת לה מבית המלך • וע"ד ז' פרוס
 יפוס מראה ולקבל דא ז' קריקס המשרתים פני המלך • רבי
 ינחק אומר ז' פרוס סטובות דרגין עילאין אינון על אחרנין •
 ושבע פרוס הרעות דרגין אסכנין לתתא • אינון מקטרי קדישא
 ואילין מקטרא דמקאבא • ז' סבליס רבי יהודה אומר אילין
 קדמאין אינון בגין דאינון מקטרא דימינא דכתיב צים בי טוב
 ואילין אינון ציטין לתתא מינייהו ז' סבליס אינון מקטרא
 דדכין ואילין מקטרא דסקאבא וכולהו דרגין קיימין אילין על אילין
 ואילין לקבל אילין וכולהו סמא פרעה בחלמים א"ר ייסאובי להסוף
 שייבא דפרעה אסויין צים כולו האי א"ל רבי יהודה בגוונא דילכוון
 סוי דכמה דרגין אילין על אילין ואילין לקבל אילין ואיסו סמא באינון
 דרגין לתתא כי לפי מדרגת האדם מראין לו בחלמא ובג"כ פרעה
 סמא בדקא סוי צים ולא יתיר עב"ל • וסנה דבריו נבוחים למבין
 בעתרי הקבלה בסוד הספירות הקדושות ולעומת זס קוד הקליפות
 והתמורות • ולא אוכל לפרש כי לא למדתי חכמה ודעת קדושים אדע
 אך סמעין בפי הגלאנטי באיכה בפסוק שרקו ויחרקו שן אמרו
 בלעני ז' יבין וישכיל מה שאמר ספקוק ותבלענה ספרות הרעות את
 ספרות הבריות וכן ותבלענה סבליס הרעות את סבליס הסובות
 ע"פ ואמר ק"ס הכ"ל ססחזונים נכנסו פניעם אל הקדושה וע"ש
 והמשביליבין וידוס • **נינקוט** מיהא סלום פרעה מורה
 על ספלותן של ישראל שיהיה אחיזת ובלקליפה בעת הסי' שנתקיי'
 ותבלע"ס סבליס סרעות וגומר ואז ישראל ספליס והשפע בת'
 לישראל ותמנית הסר של מזרים כי עיקר השפע בא על מזרים •
 ולכך קיבב הס"י סיקובן כל סאוכל על יד יוסף דמקטרא דקדושה
 ז' וכו' ישראל מקטרא דקדושה ועוד יתבאר זס במקוץ וסנת גס בזה
 קשיא כמשה קשיכו למעלה המבלי אין גברים ביעקב וביתו לסלום
 אלום כזה עד שחורך לבעל סלום להודיעו לפרעה סרשע • אך
 גס זס יתבאר בקוץ דבריו בטוב טעם ודעת סוף דבר סקושייתיו
 עכ"פ מתורן סנתב סלום פרעה וסלום סר סמסקים וסאופים בתורה
 קמני סלום לקס גדולתן או ספלותן של ישראל • ועס סתוק ע"פ ס"ס

ויבוח יוסף והשכמים

הכל מאמר הפסוק וקנס שבע שבלי עוליס בקנה אחד דלמי הפקר
אין כפוקתא היותם עוליס בקנה אחד או לא ולמה ילא מטבעו
עולם שכל שכולת יש לו קנה לעלמו • אין זה כי אס שבדברים רומז
לדברים עליונים שהן כבשנו של עולם שהאדות בהן עיקר גד
ולכך הים קבור החלום מעוליס בקנה אחד כי הכל אסדו אין צדקה
פרוד ושינוי כלל וכלל וסמ"י •

ובכן

נבוא עמלך אל באור חלומות דיוסף ונאמר כי קלומות
דיוסף כמשכונאסר סלום יעקב בקולם דכתיבניה וסנס
מלאכי אלמים עוליס ויורדים בו והבטישו וסי' ארעך כעפר הארץ
וגומר וסקיק כי לא אעזובך עד אשר אש עשיתי את אשר דברתי לך
וכרס"י דקאי אהבטתם דאברהם דמשמע שלא הקפי' בהבטתו ליעקב
עסיה זרעך בעפר הארץ עד שהוררך לקיים שיקיים גם הבטתם
אברהם עליו ולנרכו • ונריך לסבין מה תופקות יש בדרכת אברהם
של ברכתו • אך חית' בעקבת מגילה כי נפל תפול לפניו שתי
פגילות הללו למה אמר אשה זו כמשלם לעפר ונמשל לבוכבים בשון
מופלין מופלין עד עפר וכסון עולין עולין עד לרקיע וזה הים
הענין שבקפלה הבטיח השי"ת לאברהם ושעתי זרעך בעפר הארץ
לאחר ז' והתפלל אברהם אס"כ בעסוק ה' אלמים מה שתן לו
ואנכי הולך ערירי ודר"ו אל אמי עמיד להעמיד בנים להכעיסך
מוטב ואנכי הולך ערירי וקס' מנ"ל לרז"ל למדרש כן דלמא קרא
הפשוטים ותו דמסיכי תימי עלה על דפת אברהם שלא יסיה לו זרע
שבון עד שסתפלל על זה • הך הוקשה לר"ז אל על מאמר אברהם והינס
בן ביתי יורש אותי הן לי לא נתת זרע וסלל אבר סובטט ושמי זרעך
בעפר הארץ אל אנר' לבעל סעדרת אברהם גמירי ליה דכטי אר' אל
אין עשין רגונו של מקום הן מופליש עד לעפר והסב כי יקיו לו בנים
שאנים מקוננים וע"ב אמר לו ושעתי זרעך בעפר הארץ ולכן התפלל
מה שתן לי ואנכי הולך ערירי אמי יסיו לי בנים שיביעיקוד מוטב אמי
הולך ערירי ולכן ססיב לו הק"בס כי לא לעולם יהיו בעדרגס
השפלות כייבא עת שיסי שמעל לבוכבי אל וו"ש ויאמר ספון
סכוכבים כס יסיו זרעך ואז נתקררת דעתו וחלמין בכה' וישבדים לו
צדקה • ולכך גבי קולם דיעקב שהבטיחו והים זרעך בעפר הארץ
לא נתקררו דעתו דיעקב עד אשר קיים השי"ת כי לא אעזובך עד
אשר אש עשיתי את אשר דברתי לך כי' לקיים הבטח' אברהם סובטט
של יעקב וסרבה ארבעת ארבעה בקובבי השמים בה יסיו זרעך

דלזרע

יהנה

ולזרע הגון כיעקב הזבטת שיתיה צוקף במדרגת פוכדי אל
 גם הלום ראיתי בחלומת יוסף שקיו בנ"י מינים שונים
 שחלום הראשון הים מורה על שפלותן שיביע במדרגת
 שלומים השמים עד עפר ויתקיי"ו ח"ו בישראל וישימש כעפר לדוש לא
 יתקרר דעתו דיוסף עד כי הלם סנית גדולתן של ישראל שנהשלו
 לבובבים שנתמרו אחד עשר כוכבים שיהם במדרגה עליונת • לא
 מתקרר דעת כלום עד שנהפך ג"כ לבב אסיו ששנתם לקחאם וקביו
 שמר את הדבר ובמו שיבואר :

דורה ג"כ כואת שלום שר המשקים ושר האופים שבה בתורה
 כי בק"כה רעה העתיד שיש אל ירדו לשפלות גדול שמשעות
 שחלום דאלומים מכ"ל צטרם יקוים גדולתן להיות כבובבי אל כלום
 השני מה עשה חלום שר שעים האלת שר המשקים והאופים שלומות
 משפלת ישראל וגדולתן להיות שכל ששלומות הולכין אחר הפס רצם
 הק"כה שיקל גזירת שפלות ישראל בשיקויים השכלו דישא המרומז
 בחלום רע קנת בשר האופים ענמו שיתלם כפתרון יוסף ע"ד חלמם
 לשאך ופטרם לע"ך וכבר מבואר בתי"ב ע ובמדרשים מהו הכתרת
 דשפלות ישראל וגדולתן המבואר בשלומות ההם ואענה גם אני
 חלקי • ידוע שבזמן שישראל עושין רגון המקום עיקר השפע עין
 השמים בא על ישראל והאומות אוכלים התמנית • וכשאין עושין
 רגון המקום עיקר השפע בא אל האומות וישראל אוכלין התמנית
 במבואר בתוכחו משנת תורה כי תשמע וגומר ונתקד ח' עלין על
 כל גויי הארץ וכספך נאמר הגר אשר בקרבך יעלם עליך מעלת
 מעלת וגומר • ובכן הלם לשר המשקים חלום טוב על ישראל שנגפן
 ג' שריגים שרומז לג' אבות כמו שדר"ו ז' בחולין כפירחת עלתם נגם
 דמו שישראל יהיו ראש תניקם שישיגו ראשי' ספרי והנן של עכבים •
 ואקסט הכום על בק פרעה לומר שהתמנית מן התמנית וסנקסט שיג
 שיעה וישראל יאכלו כעיקר • ושלום שר האופים סים בהפך שלום
 פלי שורי ומעט אופם מאכל פרעם מאכל שסוב' בכל העליון ומקל
 העליון שתמנית עי"ג קלים וכוסף מעליון לתיכון וסעיכון לתחתיו עד
 ביהתמנית נוטף לישראל שסם פתם יד פרעם בגלות וספיק אוכל
 איתם מעל ראשיתו לפ"ס וסיה אס זרע ישראל ועלה מדין ועמלק
 וגומר ובע"ש יודר העיט על הפגרי' כדפיר' ס רמז שאף שתמנית
 דישראל סאופות באין ופולין • כר' הלום קסת יע ושר לישראל
 מה עשה יוסף בקר למר פתי' לרע שיתלומן בדי' שתיקל ספורצנו

פרוש

זיכרון יוסף והשכטים

תמותו לישראל בחלומו ויחול על שר האופים ענמו • והנה לפי ז'
לא היה ליוסף לפתור טוב על שר המשקים ענמו דודאי מה שפרשה
הק"ה לשר המשקים חלום טוב על ישראל הוא כדי שלא ינטער יוסף
בשומעו חלום שר האופים הרע לישראל שידע שלקוף יעלז מעל' שר'
מעלה בחלום שר המשקים • אך לפתור טוב על שר המשקים ענמו
לא טוב עשה והיה לו להכניסו על ישראל רק שגשג בן לפי שבטת בן
שיניאיהו פון סבור בית סקור ונענש שישב עוד שנתים על שבט
באדם ופן ה' יקור לבבו כמו שרז"ל • ומזה נוכל ללמוד
על חלום פרעם ג"כ שחלם לו מפרות ושבלים שרומז לדרגין עילאין
ותקאין ושקליפות קטרא אשרא נכנסין פנימה אל הקדש כמ"ס
צמ"ה ה"ל ואו' ישראל במדריגה תקתוה כיזונין מן התמנית ע"ב
החלו' הש"י לפרע' החלום בכדי שחלו' סרע יקוים על מזרי' בפתרון
יוסף ע"ד חלמ' לשנאך ופטרך לערך ותקלסגורם על ישראל והיתה
פיצה מאת ה' שהוקם יוסף על האזכרות דמזרים שיחי ישראל נזונין
מקטרא דקדושה מתחת יד יוסף סנדיק לקיים ואכלו סלכסארן ועוב
ארץ מזרים לבס הוא • וגזירת החלום ותבלעם השבלים נתקיים
צמ"ה שניזונו מן התמנית שמכרו מקניטת ואדמתם בלסם ולא
כשאר בלתי אס גוייתם ואדמתם • והסתא אפי שפיר שהחלים
הק"ה להסרעים האלה חלומות הנבועים בענייני דישראל בכדי
שיקל גזרות הרמוז בשלומות חללו ויתקיימו קצתם ברשעים האלה
בשר האופים ובמזריים • עלה בידינו אשר רצינו לבאר בסכנון חלום
יוסף פעמים שהא' מורה על שבלות ישראל שיחי בעפר לזש רוגמת
האליתים ובחלום השני שיחי בכוכבי אל כי בן הנסוג בישראל
בשולין עולין עד לרקיע ובשומשבלים מושפלי' עד עפר סרי מבואר
בטוב סכנון החלום :

פרק ה'

כבאור ספור הדברים מיוסף לאסיו ומאסיו ליוסף
בעניין החלומות • ובאמר כי כאשר החלים
ליוסף ענין שבלותן של ישראל שיחי בימי חזאל מלך ארם בעפר לזש
כמו שדשין סערימות והאלומים שמת חטא ירבעם כמבואר במלכ"י
ב' : אשביוסף למקן זה קיט בתפילה קודם לזרם כמו שגשג
אברהם בדבתי בירדף ערדן שפגש כמו על עגל אשר בדן ובן
בעיראם בפלת ישראל בימי יוסע וספבל עלים כמ"ס רז"ל
אלמלא הקדים אברהם תפילה לזרם וכו' כך אשביוסף להקדים
תפלה לזרם לקבל סגורם שיגור עליהם לקיות בעפר לזש ובאל' עי'
בעלשמות

במשמעות החלוס מה עשה בא לחודיעו לאחיו שהם יהיו עמו בתפילת
דכון א כביר לא ימאס ואינו דומה תפילת היסיד לתפילת הרבים .
וזו שדרשו רז"ל ונתת אנהנו מאלמים אלומים עתידים לעשות
אלילים אלמים לפני עגלי ירבע' שהוניה רז"ל הפסוק מפשוטו לדרוש
בך מפני שקשה בעיני רז"ל שחכם ונדיק כיוסף יגיד חלוס כזו לאחיו
שמורה שישפילו אחיו לפניו והם כבר שכחו ומבט הדיבה ואין הכל
בעולם שיעשהו ע"ב אז"ל שהפסוק אומר דרשני יוסף מתוך עומק
צרת לבו אומר הדברים לאחיו שיעזבו השנאה ויתנו לב על העתיד
שיושפלו כניהם כאלומים לדוש בגלל חטא ירבע' ויתפלל על צניהם
עמו קודם לזרה : וזו לשון ויגד לאחיו פי' דברים קשים בגידים
ופורעניות העתידים לצא אליהם בא להגיד להם שיתפללו צטרם בא
יוס' . והנה מתוך שנאה שמקלקלת השורה תכף כשבא להגיד
להם דבר לומר שחל' לו סלו' אף כי שלא קיים להגיד להם בגנון החלו'
לא רצו לשמוע לו כמ"ס ולא יכלו דברו לשלוס כי חסדו למדבר
אחד בפה ואחד בלב ולא בן מדת' וזו ויוסיפו עוד שנוא אותו אף
שלא הגיד להם בגנון החלוס . ויאמר שמעו בא החלוס שדרז"ל כך
יאמרו הנביאים לבס שמעו בא פרות הבשן שדקדקו ג"כ רז"ל להוניה
הפסוק מפשוטו כי רחוק יותר ששמעו יוסף שהוקיפו שנאה על
שנאתם אף שלא שמעו עדין בגנון החלוס שיפזר דתם לשמוע בגנון
החלוס שמודם פשוטו שיתלוך עליהם ומי פתי יעשה כזאת לעורר כל
כך שנאה על עמו : ע"כ דר"זל שאמר להם שכך יאמרו הנביאים
שמעו בא פרות הבשן לעורר אותם שטוב שישמעו עתה מה שהוא
אומר להתפלל להם ממה שישמעו לקוף מפי הנביאים אונאות דברים
על חטאים שמעו בא פרות הבשן טוב שיקדימו תפילה לזרה שלא
יבואו לידי כך . והגיד להם והנח אנהנו מאלמים אלומים עתידים
לעשות אלילים אלמים לפני עגלי ירבע' וע"כ יהיו כעפר לדוש וע"ז
זכירם אותם הנביאים לומר שמעו בא פרות הבשן וע"כ טוב להתפלל
קודם לזרה שלא יבא לידיכן : ונתת האחים אף בשמעם כל זה
עדין הסויקו בשנאתם דגמירי בשמראין בחלוס שפלו ישראל מראים
ג"כ צדו שיהיה אחריתם טוב כמ"ס לעיל גבי חלוס יעקב וגבי מרעה
ואברהם במחזה שאמר הנאמר והים זרעך כעפר הארץ נאמר צדו
קבור הכובבי' ואו' הם ממש בחלו' זה דיוסף כפי שהיו מראי' שפלותן
היו מראין צדו ג"כ שלוותו ישראל שהק"בם מקדי' לישראל תמיד רפוא'
למכה ותחלתן ויקורין וקופן שלוח ע"כ חסדו האחים חלוס זה לדברים
צטלים ולא חסדו לו וזו ויוסיפו שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו .
מה עשה הק"ב בה החלימו עוד חלוס אחר מלת אחר מורה שהוא ענין

ויבוח יוסף והשבטים

אס' לגמרי הפך מהראשון שמורה שפלות וזה מורה גדולה ע"ד
 וז"ל לאיש אשר שדרשנה אינו בן זוגו של ראשון וכו' והוא שהראש
 הק"ם שאחר שישפלותו כ"כ בעפר לדו' יסורו לעלות ככוכבי אל וכמ"ס
 רז"ל כשירדין ישראל ירדין עד לעפר וכשעולין עולין עד לרקיע ובבן
 הגיד הכלום ש"ל כוכבי' השקטו לוואז האסים בשמעם זה הכלום
 סורו מקברתם ואתרו בודאי לא דבר ריק הוא מאשר שפלות לו ג"כ
 גדולתן של ישראל והכלום הזה אסד מק' בכבואם ואף שמורה ק"ס
 בהתנשאו' ליוסף עליהם השבטו שזה מפני שאין סלו' בלל דברים בטלי'
 אבל עיקר הסלמות להגיד שפלותן וגדולתן של ישראל לדורות
 ומ"ס נעקו האסים משכאם לקבאם שבתפלה כתיבו' ויסנאו אותו
 וכו' כתיבו ויקנאו בו וכו' שפלות ג"כ ממדת הרעות כמו שהכאה
 ומאי אולימיה דהאי מהאי י"ל סהו' ע"ד וקנא' רסל באחותם שפירש"י
 שקבאם במעשי' טובו' וזה שרי כתיב אל יקבא לבך בחטאים כי אם
 ציראת ס' כל היום י' ס"ג אמרו לו לא שהדיק יוסף מעשיו לא
 הראו לא מן השמים כל כך עתידות וקנאוהו במעשיו הטובים
 ומ"ס מתורן שפלות הראשון לא להגיד לאביו וסלום סב' הגיד גם
 צפני אביו שפלות הראשון שמורה על גרות ישראל לא רנה לנערו
 לאביו אך שפלות סב' שמורה על שלות ישראל הגיד גם לכני אביו
 כדי שישמח לדיק על בשורה טובה שבניו יסיו לעתיד בכוכבי אל וזהו
 ואביו שמר את הדבר פי' הים מנפם מתי' יהי העת רזון
 מהי' • ובהיות יעקב יודע ג"כ שקודם

השלות יסיו שפלים בגליות' לכך מנינו שהקדים תפילה לנדרם
 במ"ס ואל שדי יתן לכס רחמים לפני האיש ושלה לכס אחיכם שדר' ז"ל
 על הגליות כמו שאנו עתידים לפרש מדרש זה בטוב טעם ודעת במק"ד
 בלל העולה מה דברים שאין אשמה ליוסף בהגידו שפלות שמורה
 בהתנשאותו עליהם כי בא להגיד שיקדימו תפילה לנדרת בני' הם ואף לא
 יאשמו אחי' בקבאת' כי זו קבא של מנזות כד"ל וקבא רסל באחותיה
פרק ו בענין שליחות יעקב ליוסף אל אחיו לדותן אף שידע
 שפלותם לו • הנה מאחר שמנינו במדרש שאמר
 יעקב שסיו מעיו מתחתכין על זאת שידע היה שאחיו טובים אותי
 ואלע"כ לא כמעט יוקף ויאמר סני • אל' כ' נריך טעם מעיקרא
 מאי סבר יעקב ששלה בנו האהוב לקפנה ובמה טעה ב' לא יפאו
 להשיב מעשה יעקב לשונה ופקי ח"ו רק שטועה באיזה סברא וע'
 בשית לב • וכאמר כי בב' דברים טעה הא' שחשב כשאמר ליוסף
 לבני אחיו הבוא נבוא אבי ואשך ואחריך לשקטנות לך ארנא בזה

חו"ל השנאה מלכ בניו לגמרי כי גער צו עד נקיפה כמ"ש ויגער צו
 וגמרו ועיקר השנאה שהסבו דאסו מעטיו לשון הרע גיד יעקב עד
 שהטיל שנאה על האחים ואותו אכזר וקא בשטתם לו לבדו כסונק
 פקים יתר מאלתו * ועתה יתמהו מגערתו ובטלו השנאה מכל
 וכל מעליו ובפרט יוסף התנשא אותם להיות כבוכבי אל ובאמת
 עזבו השנאה דהלומות כמו שבארנו שיעתקו משנאה לקנאה אך לא
 ידע יעקב כי במקום מרעיתם צדוקן ובשכס התעורר שיהא חדשם
 להם על יוסף כי הם נגלה להם בדרך נבואה שמזרע יוסף יקום אחד
 שיגרום הוא את כל החרבנות והגליות והשפלות והוא ירבעם שע"י
 שהקית והדין ישראל בעגליו ונחלק מלכות בית דוד ולסוף באו בגליות
 גולה אחר גולה כמו שאנו עתידים לבאר מדרש שדרשם הנם בעל
 החלומות הלזה בא עתיד זה להשיאמו לבעלים הכל זה נגלה להם שם
 צדוקן ובשכס לפי שבשכס נחלק מלכות בית דוד והוא מקום מוכן
 לפורענות כפירש"י לכך נגלה להם הנבואה הרי"ש שם במקום שהוא במצו
 שבגלה לאברהם בע"י וצדוקן מקו' כפילתם שם במקומות הסם * עוד
 שנית שם יעקב שלא יתה יוסף יצוק לפי שהוא שלום שליחות מלוא
 לקיים מצות אב ומה גם לקיים בקש שלום ורדפו כמ"ש ראש שלום
 אחיך וגומר ואז"ל שלומי מצוה איך יצוקין לא דהליכתן ולא בחזרתן
 לבד אמר יעקב והשיבני דבר לומר שגם בחזרתו יהיה עוסק במצוה
 שלא יהא ניזוק בשום פנים * ויעקב נעלם ממנו מ"ש רז"ל שם דהיכא
 דשכיב הויקא שאני דהא כתיב איך אלך ושמע שאלו והרגבי"ש ש
 דלמיהו שמיבני היבא דשכיב הויקא ושכס מקום מוכן לפורענות שם
 ועינו את דינה וכו' ובפרט לפי מה שתירגס יונתן שפחדו בני יעקב
 שם מבני שכס שהשאו שינקמו דם אחיהם שנשפ"ע"י שמתעון ולוי על
 יעקבי דינה וע"כ כתיב נקעו מזה ע"ש בתרגום * באלו שני דברים
 טעה יעקב ושלחו וזכו שאמר יעקב הלא אחיך רועים בשכס פי'
 ידעתי כי הם אחיך והשנאה בטל לגמרי * ועוד לכה ואשלחך
 ואליהם שתפקוק בשליחות ולא תיזוק לא בחזרתך וזהו והשיבני דבר
 בדלעיל * ויגד הפקוק שטעה בשתים והוא שאמר לו המלאך כי
 יבקעו מזה פירש"י נקעו מן האחווה לא כמו שקבור יעקב שעזבו השנא'
 ואפיו הם * כי כולל להם שם שנאה חדש' כשראו בנבואה ירבעם
 הממית והמדיח ינא ממנו וז"ש נקעו מן האחים * במלא טעם יעקב
 צוה * אף גם טעה בשלחו לשכס כי הוא מקום דשכיב הויקא ומיהו
 מבעי זז"ש נקעו מזה שתי"בע שנקעו מזה ס"ש פחד שלא ינקמו אנשי
 שכס מה שטעה בשביל דינה זא"כ שכיב הויקא טובא כמ"ש לעיל *
 ויוסף בנדקו לא שם על כל זם זה חזיק בתומו לא קר ממנו אביו ואמר

ויכוח יוסף והשכטים

הנני + ומ"ה אשר שנאמר יוסף הודה יעקב שטעה ופי' אומר שפי
אבריו מתחבטין על שלחו ושאר לו יוסף הנני אף שידע שאפי
סנאים אותו + כלל העולה מהדברים כי יעקב לא עשה מעשו
במקרה ובפתי"ח ורק היה לו ב' עמים שאין חשש בשליחותו כדלעיל
ויוסף הסוּק בדרקתו אף ששמע מהמלאך נקעו עצמן מן האסוה
הסוּק במלותו כמאמר הנני והלך אליהם ויעזור עליו מה :

פרק ז

בעלת השכטים באמר' ועתה לכו ונס' גהו וגו' איך יזויר
שהיה על פי הדת והדין לא במרד ובמעל • הנה כתבנו
בסקדמה שבמאמר נלכה דותינו ודרשו ז"ל לבקש נכלי דתות שימתוך
בהם רמוז שבוינתם שהשכטי' בקשו להמיתו ע"פ הדת והדין דוקא ועתה
נפרש כי"ד : כבר כתבנו בפ' הקודם שבאמת עזבו השכטים כבר
כל שנאדם בשמעם הסלו' שהתנשא אותם יוסף ככובדי אלגם
סנאי' יעקב השנאם מלכסם בנערותו סנאי' נבוא איני ואמך ואסיד וגו'
אבל סס בדוקן ובשכסם נולד לשכטים שנאם חדשה ליוסף כי סס נגלה
להם בדרך נבואי' שיהיה סס חלוק' מלכות בית דוד ובשכיל ירבעם
המלך שינא מיוסף וישאום לעגלי' ע"ז שיגרום הגליות והסרבנות
ע"כ סתכלו וחשבו קטבולות למנוע זה שלא יבא לדיכך • והוא כי
מזינו במדרשים שבשעה שהסליכו הגר את ישמעאל תסת אחת
השיחוס והיה בזמא ויפקח אלהים עיניה קטרגו מלאכי השרת לומר
אדם שעתיד להמית בניך בזמא אתה תעלה לו הכאר א"ל מהו עתה
לדיק אורשע א"ל לדיק א"ל איני דן את האדם אלא לפי מעשיו של
עכשיו שנאמר באשר הוא סס ע"כ הכה ראינו שמלאכי השרת טעו
בדין וחסבו שראוי להמית ישמעאל בזמא כדי שלא ינא מזרעו הממית
ישראל בזמא לעתיד • כ"ש שאפשר לומר שיטעו בזה בני אדם
סוכני בתי חומר סס השכטים שהסבו מאחר שינא לעתיד מיוסף
ירבעם שידים ויקים ישראל שראוי לבער את יוסף במיתתם מן העולם
שלא ינא ממנו ירבעם המפטיא ומקית ישראל בעגליו • וכ"ש
הוא שהכה מזינו שסמטיא לאדם קשה מן ההורגו • וכ"ש בנסא
גדול במקית שמזינו שהסמירה הסורה בכמה דיני' עליו יותר משאר
סייבי מיתות כגון שמכתינים לו עדים • גם שאין מהפסין בזכותו
של מקית • גם שהלומד טובה אסור ללמד זכות וכתיב לא תחמול
ולא תבסס עליו • בזן קברו שגם כזה ראוי להחמיר להרוב יוסף
ע"ס קופו כדי שלא ינא לעולם מזרעו ירבעם המקית והמדיח אף
אס לא היה הדין כך בשאר סייבי מיתות שאפי מקית שראוי להחמיר
טפי כדלעיל • והולע"ד מדקדק בלשון המדרש שאומר סנס בעל

החלומות הלזם בא עתיד זה להשיאנו

לבעלים

לבעלים וקט"א שהי"ל שמורעו יא שישאנו לבעלים
 ומאיו"ם דקאמר המדרש • אלא ודאי סקברו השבטים לקיים דין
 מקיט ביוסף כדי שלא יא מורעו ירבעם המקיט והמדיח ישראל
 זה"ל כאלו יוסף הוא המשיא לבעלים וכתהו דאמרינו כמאן קרינו
 רשיעא בר רשיע' אפי' לרשיע' בר לדיקים וכו' וז' שעתיד זה להשיאנו
 וכו' וזו סבתו זי'ראו אותו מרחוק ויתכבלו אותו להמיתו דמרחוק
 לא על רחוק מקומי קאמ' במשמעו פשוטו דא"כ מאי קמ"ל שראו
 מרחוק אלל על רחוק ומניי קאמר כד"א אלל שמעתי למרחוק
 דביטעים ע"ש בפירש"י • ה"כ"פ שגבלה להם אז בשבט בניואה
 מה שהיה ברחוק ומניי ביוסף ורעו לדורות שיא ממנו ירבעם
 שיגרום חלוק מלכות בית דוד וכל הרעבנו והגלות בהקטו לעגלו
 ולפיכך התכבלו אותו להמיתו ע"פ הדין שלא יא ממנו ירבעם המקיט
 שאמרו חכם בעל הסלמות הלוח בא עתיד זה להשיאנו לבעלים כמו
 שאמרו וז"ש ועת"ה לכו ונהיגהו אמרו מלת ועת"ה לומר בטרם
 ילמח ירבעם בעולם להשיאנו יבער זה מהעולם עת"ה תבך ומיד
 וז"ש בטרם יקרב אליהם ויתכבלו אותו להמיתו לפי שאמרו לדון ביוסף
 דין מקיט ע"ש קופו וכתב במקיט לא חסמול ולא תכסה עליו והיו
 קוששים שבהקרב אליהם אולי יחמלו איזה מהם עליו כאשר קרה
 לעשו עם יעקב בגשתו אליו שנכמרו רחמי כדפירש רש"י ע"כ
 הפקוק אמר שבערם יקרב אליהם ועד שלא יבא לכלל חנינות התיכבלו
 להמיתו כדין מקיט • וכפי דרכנו לדרוק דברי רבותינו ז"ל שיקו בו
 הכלבים • ולא פסדו השבטים על שמנינו שאז"ל המנדל כל רע
 בתוך ביתו הוא בסלל לא תשיס דמיס בביתך • אלא לפי שהסבו
 לדון ביוסף דין מקיט ע"ש קופו • ומנינו בפירש"י בהדיא גבי מקיט
 דאף שנאמר במקום אחר לא תעמוד על דס רעך על זה לא תפוס
 עינך ע"ש מ"ש אין לתוס במקיט על לאו לא תפוס דמיס בביתך ולא
 תעמוד על דס רעך • ומפני שאף שדנו השבטים דין מקיט על יוסף
 ע"ש קופו ומותר להרגו אעפ"כ אין מן הדין להמיתו אלא בדין ד'
 מיתות התורה כד' כמו שמנינו בגמרא דשב' שדור נענש על הר'גת
 אוריה אף דמורד במלכות היה שהיה לו לדון בדין סניסדרין • ולכן
 הגיד הפקוק שגם כמאן באו לדון בדין שקילה בדין מקי' וידוע שאז"ל
 בית הקילה היה גבוה ב' קומות ודוחפין אותו משם ומשליכין עליו
 אבנים בדלית' בסנהדרין • וז' שונס רגהו וכסליכהו באסד המרות
 במיוחד שכוונת שמוק טפי מזולתו שהיה עכ"פ גבוה ב' קומות
 ונשליכו משם בדין שקילה ומקי' ואמרנו שהרעה אכלתנו מפני
 השלום שינו לדבר בפני אביהם אקר גדול כזה ולא שינו לומר קתס לא

ידענו מה היה לנו כמו שהקסיטי כ"ר ל שקר שחשבו שאזיתם יחמינם
ויקבצו לדבריהם ולא יסרהר אחריה כ"י אז"ל חף שד' מיתו' בטלו דין ד'
מיתות לא בטלו ומי שנתתייב בקילה או חיה גררתו או נופל מן הגב
וחשבו שיאמרו לכני אביהם בנך פייב מיתה ע"ש קופו שלא ילא ממנו
ירבעם המקית ונתקיים בו מן השמים דין מקילה כמס' וחס' רעם
אבלתהו וחשבו כי אז יאמר יעקב ברוך המקום שפ"ג ואלא יתאבל כי
אין מתאבלין על פייבי מיתות ב"ד כדאית' בגמ' • אבל יעקב
בשומעו התאבל על בנו ימים רבים ולא חשש לדבריהם והוא כי יש
לדקדק שהם אמרו רק היה רעם אבלתהו ויעקב הוקיף לומר היה רע'
אבלתהו טרוף טורף יוסף אך יעקב היה בקי בדינים יותר מהם
ואמר שב' תשובות בדבר שאין זה גזירה מן השמים על יוסף שימות
במיתה זו על שחיב עונש מקית בדבריהם ע"ש קופו ופוא דאיתא
במשנה דמסקת תענית שאין דין משלם' ואזים להתריע עליו אלא
בזמן שבאים כל שני בני אדם ואינו ירא מהם אבל כשבא על אדם
אחד לאו מכה משולמת היא וכו' בני אדם נמילא אחרן לא בשפרג'
ולא אבל' אבל אס' אבל' לאו מכה משולמת היא דדילמ' מחמת רעבון
אבלם ע"כ • וה"כ אית' בשבת פ' שאל אמר רב פפא נקטינן דאריה
אבי תרי לא כפיל והוא בחזין דנפיל הסוף בדר' אבה דאמר אין היה
מושלט באדם אלא כ' נדמה לו כבהמה ע"כ • וכמלא הובים יעקב שאין
או מכה משולמת בגזירת עונש מד' ב' הוכחות הא' סים רעה אבלתהו
זה"ל ל' אבלתו דמלת הוא מורה שלא היה רק יוסף לבדו ואין אים עמו
שלא כמלא בגד זולתו והאם אין היה טורף רק אים א' אינו מכה משולמ'
יעד שטרף טורף יוסף טרף ל' מזונות ר"ל שכיין שלטרף ולמזונות של
היה רעם בא אין זו מכה משולמ' שפרי לא נשאר דבר מגויית ובודאי
מחמת רעבון נאכל וכי אבלתו חיה לאו מכה משולמת מן השמים עליו
רק שהיה פשיעם ממני בשלטי אותו לסקו' חיות הרעבי וע"כ התאבל
על בנו ימים רבים וימאן להקביל' לא כמו שחשבו שיקיי' יעקב בשמעו
ובאבוד רשעים רינה • כלל העולה מהדברים שהשבטים חשבו
לחמיתו ע"פ סדין כדן מקית שנתרגע"ש קופו שלא ילא ירבעם
המקית והמדיח ישראל בשם שחשבו שמלאכי' להמית ישמעאל בנמאל
שלא ילא מורעו הממית' ישראל בנמאלו שגו וטעו כמו שהורו לבקוק כמו
איבא לא במרד ובמעל : **פרק ה'** בקברת ראובן שרנס להנילו
מה היה דעתו שיען להשלימו בבור' לקראת נחשים • וכאמר שראובן
לא הקכים לקברתם לדון על יוסף דין מסית ע"ש קופו וקברתו נטה
שלא להרוג אבות על חטא בני • ולכן נמאל בפסוק ג' פעולות
שעשה ראובן • על שאמר שאין דינו כמקית שאמרו ר"ל

ממלמד טובה אין מלמד זכות ובה הוא ללמד עליו זכות וז"ש וינילו
 מידם דקשיא בפשוטו הלא לא עלתה בידו ואיך בתיב וינילו ומידם לא
 פ"פ שמנינו בגמ' דמ"ט והנילו העדה ה' ינו שזריבין בסקהדרין להיו'
 עדה מלכת דהיינו מלמד זכות וה"כ קאמר וינילו מידם שלמד עליו
 זכות * ובאשר ראה שלא רנו אמי שילמד עליו זכות כי עמדו
 בקצרתם שהיא מקית ואקור ללמד עליו זכות * עשה פעולה אחרת
 והוא שנקתלק מן הדין ולא רנה להיות בענה עמהם עוד וז"ש בפסוק
 ראשון ויאמרו לא נבנו נפש ואח"כ בתיב לא תשכחו דם ולא אמר לא
 כשפוך דם אלא ודאי באמרולא נבנו נפש ר"ל שלא יהיה מכלל
 המביים ומענתם רק שיקתלק מן הדין ולא יהיה לו חלק עמהם וזהו לא
 נבנו ר"ל לא תהי' הסבאה מענת בולנו שאני פורש מדין ספק נפשות
 וחסד ראובן שממנו יראו וכן יעשו כי הוא הכבוד וישמענו לו אך
 בראותו שעדיין מחזיקים בקצרתם לזון עליו דין מסייע"ש קופו עשה
 פעולה שליטית וזהו בפל ויאמר ויאמר אליהם אל תשכחו דם
 ולא אמר לא כשפוך כי הוא כבר נקתלק מדין אך אמר בדרך
 ענה להם למה לכם דבר זה לעשות מעשה בפסק נפשות כי שם
 אין הדין עמכם הלא תוכלו לעשות בע"א שלא יתיה לכם חשש לחוב
 בדמו של זה והוא דכתיב כי לא אצדיק רשע פרש"י שחש חייב מיתה
 סרבה שלוחים למקום להמיתו וכתיב אם ישך הנשך בלי לחש ודרו"ל
 כלום נחש נושך לאדם בלי לחש שלוחשין אותו מן השמים * וא"כ יען
 ראובן שלא להמיתו בידים במקילה בדחיפתו ב' קומות ושיד העדים
 תהיה בו בראשונה וגו' רק אחת על תשכחו דם ויד אל תשלומו בדין יר
 העדי' וגו' רק השליכו אותו א' סבור הוה אשר במדבר הוה הו' דייקא
 שמלא נחשים ועקרבים כמ"ט ר"ל מים אין בו אבל נחשים ועקרבים
 יש בו ואם חייב מיתה ישכחו הנחש שם סבור בלחש שלוחשין אותו
 משמים ואם אינו חייב מיתה ינסוהו הנחשים וראוי להנילו ובהיות
 שחש ראובן שבאשר ישליכוהו הבורה ינסוהו שם למות ברעב ולא
 יחשו להנילו מספק כי יאמרו אין פשע הלא שבו אל תעשה הוא
 בשיניחוהו בבזר ויחשבו שלא להנילו כדי שלא ינא ירבעם לעולם ע"כ
 העיד הפסוק שקבע ראובן בלבו שע"י ענתו זאת לא ימות בשום פנים
 כי הים דעתו להניל אותו מידם להשיבו אל אביו אך לא עלתה בידו
 כי ישב ראובן א' סבור והנה אין יוסף בבזר שמכרוהו שום לא עלתם
 על לבי וע"כ ויקרע בגדיו * והגיד הפסוק איך היה המכירה כי הם
 ישבו לאכול לחם וגו' ויש לרקדק בפשט הפסוק מה יגיד הפסוק בזה
 שאכלו לחם אטו בתענית ישבו * והיה נראה לבאורה לפי דרכנו
 שראובן ביטל מקם שלא לדונו במקילה בידיו אדם בסקהדרין רק

ויבוח יוסף והשבטים

שישליכו אותו הצורה למוט בידי שמים לראות אם יהיה מן השמים
 רשות לנפשם שיטכסו + ומנינו בגמ' בסקנהדרין מנין לסקנהדרין
 שהרגו הנפש שאקורין לאכול כל היום שנאמר לא תאכלו על הדם
 ואמר הפסוק בבאן וישבו לאכול לחם לחיות שבטלו דעתם שלא לדון
 ע"פ ענת ראובן בקילה וישבו לאכול לחם מה שלא היו ראשין לאכול
 לחם מתקלה כשרצו לדון בדין מיתת ב"ד בקילה * אך לפי
 בוונתו דלעיל יאמר שישבו לאכול לחם שעשו להם מעודת קבועה
 שהיא על הלחם ולא השגיחו לראות אם הניחו הנפשים ליוסף ועודנו
 סי בבור או לא להטיל דין שבו לאכול לחם והניחוהו למוט ברעב כי
 אמרו שזאל תעשה הוא * העולה מזה שלא חטא ראובן כלל רק
 רצה להטיל בדין להשיבו אל אביו ולא עלתה בידו * וענתו לאחיו
 שלא יתרגו בידים רק שיטכו אם שיטכו הנפשים או לא ואם שייב
 מיתה בידי שמים ולא יבגישו בו בידי אדם כלל ;

פרק ט

בהלדיק יסודה בענתו למבור בכסף נדיק ונאמר
 כי יהודה ג"כ חשבו לדון יוסף כמקית ע"ש סוכו ככל
 אחיו השבטים אך רוח אחרת עמושה יעד תקוע אללו שאין לדון
 אותו רק בסקנהדרין ב"ד כשר באשר מנינו שנענה דוד על הורגו
 לאוריה שלא בסקנהדרין וחשב יהודה כיון שכל השבטים הם אחים
 קרובים ליוסף פסולים לדונו מן התורה על כן אסור להם להמיתו כיון
 שאינם כשרים לו לדון * ויען להם יותר למכרו לי שמעאלים כי אף
 שידע יהודה עונש גונב נפש ומכרו * מ"מ לא חשש לזה שכתוב שם
 גונב נפש מאחיו סבר שמוטר למכור ליוסף דלאו אחיו בתורה
 ובמנות הוא כיון שאמרו עתיד זה להשיאנו לבעלים ולהיות מקית
 וחייב מיתה לאו אחיו בתורה ובמנות הוא דאף מי שחייב מלקות
 לאו אחיך הוא כמו שדרשו ר"ל ונקלה אחיך כיון שכלקה הוא אחיך
 קודם לכן לא ומוטר למכרו * ואף גט להורגו היה מותר אלא
 כיון שאין באן סנהדרין וב"ד וכשר אסור להורגו שלא בב"ד כלל אבל
 למכרו יען יהודה שפיר כדי שיאבד בין האומות ולא יבא ירבעם
 עמנו וחסו שאמר יהודה מה בנע כי נסרוב את אחינו וביסינו את דמו
 ר"ל מהו הסיקר אם תה גוסו בשב ואל תעשה וכי קיתם את דמו
 בהקטר פנים אטו לאו רשעים תקראו ואם יש לכם ספק במיתתו
 אולי דם נקי הוא ואחינו הוא מה היתר יש לכם יותר בסריגת שב
 ואל תעשה מן הריגה בקום עשה * ע"כ אומר לכם כי דעת אחרת
 אתי שמוטר למכרו דלאו אחינו בתורה ובמנות הוא אך ידנו אל
 קסינו שלא לדונו בקילה על ידי קעדים וגו' כי אחינו בשרינו הוא
 פי' שסוף אקוב לדונו

על דינוכי אנחנו עצמו זכרנו ופסולי' אכנסנו מן התורה לדנו וסיכנו
 שדקדק הפכו לומר אחינו בשרינו הוא ולא אמר קתם אחינו דתום משם
 שאחינו בתורת ובמנוח הוא לכך אמר אחינו בשרינו ר"ל אך עזמינו
 ובשרינו הוא ולא מד סיומו עמנו בתורה ובמנוח + ועכ"ו פסולין אננו
 לדנו שהתור' לא סילקה בין קרוב פסול או כשר ואבור לדנו צטום פנים +
 וכסם שאסורים אנחנו לדנו בפועל כיון שאין אנו כשרים לדנו כך אסור
 לנו לגרום מיתתו בשב ואל תעשה + ואין סתרי להמיתו רק בסנסודין
 ב"ד כשר + ואפשר עוד לומר שכך אמר יהודה ובסינו את דמו שתכלית
 המומתי' בב"ד כדי לרדות הנשאים במ"רז"ל שבקילת הממית הנכרו
 בב"ד איש פלוני נסקל על שהסית ופדיש וכן בשאר המומתים בב"ד טעון
 סכרזה דאל"כ לא היה הקב"ה מנזם על ד' מיתות ב"ד דבתיב כ"ל לא
 לאנדיק רשע שהרבה שלוסים למקום אל אנודאי כדי לרדות הנשאר' ואמר
 יסודה בכאן שאין תכלית כלל להמיתו ליוסף כממית כדי לרדות הנשאר'
 כ"י ובסינו את דמו בסכרה זריבן להעלי' מיתתו מפני יעקב וא"כ מה
 צלע כי נסרוג את אחינו וסלא אין שייך להכריז לרדות הנשאר' ע"כ זאת
 הענה סיעונו שדינו א' תהי' בו ונמכרו :

פרק י

בפאר ב' פסוקים צלתי מוכנים שתקסיתי למעלה האחד
 מאמר ראובן הילד אינו ואני אינא אחי בא הכ' מאמר יעקב
 כי ארד אל בני אצל שאולה + ונאמר שיש לדקדק בפסוק אומרו מלת
 הילד אינו וסיס לו לומר יוסף אינו + אך אז"ל במקבת שבת אחר מבני
 הסבורה שמת ידאגו כל הסבורה א' מההי' שמת ידאגו כל האחים אמרי
 ליה דמית קטן דיני נפשות מתסילין מן הילד ואמרי ליה דמית גדול וכו'
 ובטורי' ד' קי' ט"ד משלו משל לכיפה של אצנים שבין שזודעזע א' מהם
 בולם נופלין + והכח המשל הזו יצדק בכל האחי' זולת באחוז דבני יעקב
 שלא היה להם דביקות במ"ש נקעו מזה נקעו מן האחוז ואין הי' אח זה
 תלוי באחי חבירו כלל + אך ראובן לצד נשאר ליוסף כחם לצרם בדביקה
 ובקסיקה ולכך אמר ראובן הילד אינו כי יוסף הנעיר באחי' שסיס
 הסבורתם מת זכמ"ד נגמ' דהיבא דמית קטן איתמר שידאגו כל שאחין
 בן אחר ואני אינא אחי בא כפל מלת אחי בלו' שאר אחי אין להם לדאוג
 כ"כ שבו נקעו מן האחי' ולא שייך משל דכיפה סכ"ל אך אחי יש לי צטום
 יתר שאחיה שלי דביקה עמו הדבם מאוד יש לי לדאוג אינא אחי בא
 דמורע מולי' כיון שאח הקטן הילד אינו וא"כ אינא אחי בא :

דבר

יעקב בשומעו מה שאירע ליוסף שאמרו לו סית רעזו אכלתסו
 סיס מקוכן בדרך אחרת ואמר כי ארד אל בני אצל שאולה +
 ידוע מאמר עשו למן סיוס אשר נשעם יעקב ממנו שאמר יקר בו יוני
 לאבי ואשרגם את יעקב אחי + וסיס פסד ליעקב שדבור זה עד כי
 כולל

ויבוא יוסף והשבטים

כולל לו יוסף שהוא שטנו של עשו שהיה קטן וביק יוסף להכה ואז צטק לכו
 ושם לארץ מגורי אביו ועתה בשמוע יעקב כי טרוף טורף יוסף שב פחדו
 לאיתנו הראשון שפחד מעשו כיון שנאבד שטנו מן העולם זה יוסף וז"ש
 וימאן להסתחם וז"ש איך לא רצה להסתחם והלא המתקשה על מקו יותר
 מדאי וכו' וסלא נבזר על סמת להסתכח מן הלב . לוח נתן הפסוק הטע'
 ויאמר לא כי ארד אל בני אבלי שאלם ר"ל שאין כל המתאבלות על
 הסעדר של יוסף הפטטי בשאר עת רק מד שארד אל בני פי' בשביל בני
 (כמו אל סלקה ארון אהים ואל מות חמיה) אבל שאלת פי' בהיותי
 אבל על אבי אז ארדא שאלת כמו שחשב עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי
 וזהרבה את יעקב אחי כמלא א"ל להסתחם כי כל יום עתרבה הראשם
 שקרוב לי ליום הסריגה יותר דוגמת מ"ש במגילת אבל גדול וכי יש אבל
 קטן אלא שמתגדל וסולך עם יוסע"ש במדרש . וכראש שזהו כוונת
 הפסוק בויגש אבי יוסף העוד אבי חי דקשיא סיי' לזוהקרים לשאלו בשלון
 אביו ולא"כ יאמר אבי יוסף . ועוד שכבר שאל בשלום אביו לפני זה בפ'
 מקץ . אלא שבך אמר אבי יוסף . ושמה לא תאמינו זה שיוסף עדיין
 בעולם לז"א העוד אבי חי שאלו שאני יוסף בעולם לא היה אבי חי כי כבר
 מת ינסק יותר מי' שנים וסיה מקיים עשו מהשבתו יקרבו אבל אבי
 וזהרבה יעקב אחי אבל כיון שאבי חי בהכרח שאני יוסף בעולם . וז"ש
 ויבך אותו אביו פי' ר"ש כלפי ינסק בוכה סיה מפני נרתו של יעקב לפי
 דרך הזה ינדק מאו' שמפני נ"ת יעקב ממש בכה טע' שנאבד יוסף שטנו
 של עשו חשם שיערוג עשו את יעקב כשיקרבו ימי אבל אביו במחשבתו ?
 בני הגדול כזהר"ר יצחק גר"ו . המתיק סדבר יותר כי פי'
 רש"י ביחוקאל ל"ס על פי זקן

אשר אמר שתי המשבות לי תסייכה שהלך עשו אל ישמעאל לעוררו לסלוק
 עם ינסק על הירושם והרוב את ינסק ואז אהיה גוש הדם וההרוב ישמעאל
 ונמלא יורם ב' הושפחות ע"ש . ותייכו דבכה ינסק בשמע מיתת יוסף
 שטנו של עשו כי אז יפק עשו זממו באמרו יקרבו ימי אבל אבי ובכלל זה
 שיקרב מית' ינסק ג"כ לעורר ישמעאל לסלוק עם ינסק על הירושם שיערוג
 ישמעאל ינסק ואח"כ יכרוג עשו יעקב בימי אבל אביו כמלא מיתת
 יוסף כונע הרבה מאד על ינסק וע"כ ויבך אותו אביו זה ינסק . וזוה
 כתייבנו הפסוקים הנ"ל היטב :

פרק י"א

ככתבת טעם על שלא הניל הס"י העושה משפט ל' גשוקי'
 את יוסף מיד אחיו בהיות עושים עמו שלא כדת ואף כי
 חסבו שבועים ע"פ הדת טענו בדין כמו שהודו לסוף כמו שיבא בדברינו
 בפרקים הבאים . סיה לו להקב"ה להחילו באש- עשה באבות כמ"ש לא
 פניה לאיש לעסקם ולמה הכיט שאחיו בגדו בו כמו נחל שמכרהו
 לפוטמר

לבוטיפר וסוסם צבור עתקיות צרוז בזה נפשו .

ופתרון

זה נאמר ע"פ הדברים שאנחנו עתידים לבאר בכוננת יוסף
 במעשיו אכזריות שבעל עם אחיו שלא לנקום בוונתו נקם רר
 להקל מהם הגליות העתידים לבא עליהם לדורות . ככה יש לנו לומר
 בעירון קושיא זו שראתה ה"י שתיקף י"א ירבעם הממית והמדיח כל
 בית ישראל עד ביגלו מעל אדמתם בגלל חטאת ירבעם וב"ש כל בית יוסף
 שנמשכו אחריו והיה בהם שיוסף קשב מחשבות להקל עול הכריך מעל
 בני ישראל לדורות . ככה אלהים אלהינו השב עקשבות על זרעו של יוסף
 ענמו ושבטו שנמשכו אחר ירבעם ביתר שאת שמשל על כל בית יוסף
 במ"ט בספר מלכי' זע"כ הניסו הקב"ה ביד עושקיו פוטיפר ושאר נרותיו
 בכדי להקל העונשים מעל בניו לדורו וזו י"ש על הדעת מה שנראה
 לכאורה תנוות שהפשטת כותנתו ונטבל צדו ושנמכר לעבד ושפגע בו
 הדוב אשת פוטיפר הית על שפטא בשלטה הונאו דבה בדפרש"י שלקם
 בשלשתן . אך על שסוסם צבור אלל פוטיפר זה י"ב שנה וצרוז בזה נפשו
 ועינו בכבל רגלו זה לא מנינו ביוסף שום עון אשר סטא לחענש עונשים
 כאלם אבל לדרכנו יתכן מאוד שהיה בוונת הסי"ת להקל מעל זאזאיו
 עונשים ממה שימשכו אחר סטאת ירבעם דוגמת שיטעה יוסף לאחיו
 ששם יותם במשמר להקל מעליהם עונשי הגלות כמו שיצאו מ"ה
 שמלאך פגע בו בחיותו קועם להורות לו הדרך אל אחיו במ"ט צמדורש
 שיפול ביד אחיו להקל מעל בניו הנרו לדורות ואחשבה שזה נרמז במאמ'
 יוסף שאמר וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אותי צבור דמלק פה
 מיותר במקרא . אבל הכוונה שהקב"ה לא נתכנו עלילות שהביא אליו
 הפורעניות על יוסף שהוש' צבור ועינו בכבל רגלו צרוז באת נפשו להקל
 מעונשים מעל בניו כדלעיל אך יוסף הרגיש בענמו שלא הטא הוא
 בענמו בזה ונכנלה בורוח הקודש ואמר וגם פה לא עשיתי מאומה
 כי שמו אותי צבור + פה דייקא פה הוא דלא עשה מאומה מכלל
 דאיכא דוכתא אחריתי בדורו הכאים שהיה גרמא לעונשים בלא ומילת'
 עתיקת ארמז במ"ט וגם פה לא עשיתי וגו' וזה מבואר :

פרק יב

בהנהגת יוסף עם אחיו בבואם למצרים שלא היה לנקום
 נקם ח"ו . וסוף בהל"ע לשון הפסוקים שם שאמר ויוסף
 הוא השליט וגו' ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארנה . וירא יוסף את
 אחיו ויבירם וידבר אתם קשות ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ
 כשען לשבור אוכל ויבר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו ויזכור יוסף את
 החלומות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם וגו' דקשיא למם
 שקדים שיוסף הוא השליט גם הקשית למעלה למם כפל שאמר ויבירם .
 ויזר ואמר ויבר יוסף את אחיו . וגם שהיה ראוי לומר ויזכור יוסף
 הקלות לעיני בניו וישקוון אפים ארנה לא גבי צבור מרג'ים אקם .

ויבוח יוסף והשבטים

וגם מאי החלומות אשר חלם להם חלם לו מצעי ליה אך תפקו' כל לברר
מה שכתבנו בהקדמת שבוונת יוסף בפעלו אכזריות באחי' לא לנקו' נקם
א' ורק להקל העונש' מעל דורות הבאי' בגליות ע' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
השבטים חללו + וז"ש ויוסף הוא השליט וגו' לומר שהיה בידו לנקו' נקם
ומי יאמר לו מה תעשה ואעפ"כ בבוא אחיו אליו וישתחו אפים ארצה ולא
דחה אותם בשפי' ידים וש"ת שלא הכירם אז ולזה אמר ויכירם • וידבר
אתם קשות ויאמר מאין באתם • פי' שאפי' בדברו קשות עמהם נכבס
עמהם בדברי' תחלה לומר מאין באת' קודם שדיב' מרגלי' אתם כדי שלא
יחרדו הרבה אם יתקיל מיד לומר מרגלים אתם • וש"ת אם נדיק גמור
בזם היה יוסף לא היה לו לדבר שום דברי קשות לו"א ויזכו' יוסף השלומו'
אשר חלם להם ויאמר מרגלי' אתם • פי' שזכר השלומות שהלם שמורם
על שבלותן של ישראל ורצה לקיי' בהם קצת השלומות להקל ה' ה' ה' ה' ה'
בניהם לדורות בגליות • והיינו שהקדי' לומר ויבר' יוסף אחיו והם לא
הכירוהו שלא מצד הכרת פניהם ממש קאמר שכבר הזכיר זה באומרו
ויכירם • אך בא הפסוק להכריזו על נדקת יוסף שלא היה כוונת יוסף
לנקו' נקם באחי' ה' ורק שהביר יוסף עדיין באסוה שלהם אף שהם לא
הכירוהו שנקשו מן האסוה אך מפני שזכר יוסף השלומות שהל' להם פי'
גלים' משיבלותן ע"כ רצה לקיי' מקצת פורענות החלו' בהם להקל
העונש' לדורות ואמר מרגלי' אתם :

והנה

אמרתי לפרש ענין ד' עלילות ששם יוסף עלים' הא' עלילות'
מרגלי' וששם אות' במשער לאמת דבריה' • הב' חרות
הכסף שיצא לבס • הג' שהובאו בית יוסף לאכול ולשתות עמו והם
ששבוהו לעבו'ם ואכלוהו עמו בעל ברחם שלא בדת לפי דעת' זה' ה' זעור
להם הד' עלילת הגדיע' ואומר אחי לפי כוונתנו שבא יוסף להקל מעליה'
עונשי הגליות • ורצה יוסף להטעימן מעין ד' מלכיות שראה דניאל •
גלות בבל • ומדי • ויון • ואדום • להקל העונש' לדורות • עלילה
ראשונה שאמר מרגלי' אתם וששם אות' במשער הטעימן מעין גלות
בבל שהחריב ג' כ' בית המקדש והגלת בבלה • וכודע שנגזר החורבן בימי
מרגלי' דמשח שנא' ויבכו העם בלילת החורבן שאמר הקב"ס אתם בוכי'
בכיות של חנם אחי קובע לכם בכייה לדורות שחרב ב' ומשכ' יוסף להביא
על אחיו צרת עלילת מרגלי' לכפר קצת עון לדורו' אשר' החורבן מרגלי'
וקבלו' • ואפשר שנכללה רוח הקודש בפי השבטים שחשיבו בזה הלשון לא
היו עבדיך מרגלי' דמלת הוי משמע לשון עבר והי' לל לא מרגלי' אפסו'
אך מרקה רוח הקודש בפיהם לומר דלשעבר לא היינו מרגלי' מעול'
עד שתדין אותנו מרס כנגד מדת ואין לשלול של זמני' לדורות יסיו'
מרגלי' בימי משח אך שאין רצונ' לידון ע"ש קופס וז"ל לא היו עבדיך

מרגלים

פרגלי' עד שתדין אותנו בשביל כך מדה כנגד מדה . וכשם שמלינו
 בקוף מלכי' בגלות נדקיה ויאקרהו בנפשותיי' וידבר אמו משפטי' וכן
 יסויבין הוסי' בית הכלא כל ימיו חיי' וכך כתיב ביוסף וידבר אתם קשות
 ויטן אותם במשמר ולקוף ויאקור שמעון לעיניה' וכשם שבזמן החורבן
 והגלות גלו' שבטי' תסלה . ולקוף הגלוג' שבט בנימין שבהלקו בית
 שמקדש שאמרו על זה בתיבה יבטי האלהא האקטוט דאפילו לבני
 ביי'תיה לא תיקיב אנשין לכך גם יוסף צדוק לידע עשרת השבטי' אחיו
 ודיבר עמם' קשות להקל הגלויות מעליה' לא שקט עד שהעלה במזודה
 זו גם את בנימין אחיו להקל גם מעליו הנרות דלעתיד . הרי הטעמין
 מגלות צבל ; גם הטעמין מגלות מדי בעניין חזרת הכסף לשקט עד
 שיטא לבם הנם בישיעה בתיב הנני מעיר עליכ' את מדי אשר כסף לא
 יחשיבו . וכן לרת המן שהיה בזמן גלות מדי נאמר לו אכסף נתון לך וגו'
 כך יראו האנשי' כי הובאו בית יוסף להתגולל עליה' לקחת אותם לעבדי'
 ואת חמוריה' וכסף לא יחשוב ואלדרבה החזיר הכסף ויפס' יבקש + הרי
 טעמין מנרות גלות מדי + עוד הטעמין מגלות יון שהיה כל מגמתו
 להעבי ישראל על דתם וגזר על שבת ומילה וכמבוא' בפיוט דשבת וסנוכה
 שכתביל' ג"כ בפת בגו"ש באורך . כך השבטי' שחשבו ליוסף שהוא
 איש ושר ממלכי האומות ועל כרח' סולרכו לאכול עמו ולשתות יינו והיה
 זר להם + וכרחא שזכו מה שאמר הפסוק אשר הפעודה שאכלו אלל
 יוסף הבקר אור והאנשי' שולחו שפירש בספר הזוהר שרומז על ענין
 גאולת ישראל ע"ש . ולפי דרכו יתכן מאוד לפי שגלות יון מכנה
 המדרש רבה בכמה מקומות בשם שש"ך בפסוק והיה אימה חשיכ' ה' זה
 גלות יון שהשש"ך עיניה' של ישראל וכן בפ' בראשית והארץ היתה תוהו
 ובוהו וסו"ש"ך זה יון וכו' ולעומת זה בשנפטרו מקעודת של יוסף שהיה
 צרה להשבטים מעין גלות יון שכתבילם בפת בגו אז נאמר הבוקר או"ר
 וחאנשי' שולחו שיאלו מהשיכה לאור"ה . הרי שהטעמין מעין גלות יון .
 עוד הטעמין מעין גלות אדום בענין הנביע והוא מ"ש רז"ל במדרש גבי
 עשו איש ליד סדר הכרית בפיו ותופשן גנבת מאן גניב עמך וכן במקב'
 ע"ז בשיפת ר' אליעזר בן פרטא ח"ל מ"ט גנבת . ש"מ שני"ן גזירת
 מלכות ס"ר שעה לומר עלילות גניבו' ותופשן בפיו לומר מאן גניב עמך .
 וכן היה עלילות הנביע שחיס ממש מעין העלילם של גנבת מאן גניב
 עמך כמו שנתריך בפרקי' הבאים . כלל העולה שהיה כחנת יוסף רק
 להקל מעל אחיו עונש ארבע מלכיות לא לנקו' כקס ח"ו ;

פרק יג

בבואר שטי' בכיות דיעוף סא' במאמר מרגלים אתם
 כשי'נאו מהתפיסה שג' וישוב מעליהם ויבך . גם שאמר
 שהובא בנימין כתיב ויבא המדרש ויבקש לבבות ; ומהו ענין סבביות

ויבחר יוסף והשכטים

מהם שאין לפרש שמאל עליהם כל כך עד שזכה וסלח עינינו הרואה
 שפעל אה"כ אבזריות יותר ויותר גם עם השכטים גם עם בנימין
 הבקש לאמתתם שיאל לבסו ושסס הנביע באמתתם בנימין וא"
 זכה זה פעמים + גם נתרץ מאמר יוסף אסיכ' ואלהי אביכם כה
 מטמון באמתתותיכ' כספכ' זא אלהי שהוילא ש"על דברי כה
 ותפל ובן לא יעשה לא מיוסף ולא מאשר על ביתו זה מנשה כי כולם
 אבות • ונאמר ביוסף כל מעשיו לא לכהן נקסס"ו רק להקל סגל
 מעל בניסם לעתיד • ולכן כפי שאתרנו שבעלילו מרגלי' הסטימן
 גלות בכל שסתחיל בסטא מרגלי' שנ' ויבכו העם בלילם הסוא שהזכיר
 פהיא גרם הסורבן שהוקבע בכייה בסורבן ז"ס לדורות שלא לבד
 ישראל סיס בכייה בסורבן אלא אף כביכול כלפי מעלת נאמר ויקרא
 אלסם לבכי ולמקפדוגו' דאיתא באיבא רבתי שאמר מטטרון רבס
 אני אבכה ואתה לא תבכה א"לסק"כס אס אין אתה מניח לי לבכי
 אכנס למקו' שאין לך רשות ליכנס בו ואבכה שוכו' כבן אף אנו נאמ
 זב' בביות דיוסף שלא ע"ז הסמלה דאחינו ובנימין הים שהרי פעל אבזר
 יותר אחר זה הרבה מאוד לא ע"י בכייתו רנה להקל הנער ועוכס
 שלעמיד ולכן אחר שפעל עלילות מרגלי' כסיכ וישוב מעלית' ויב
 לכפר על הזכירה שיהיה בעת חטא המרגלי' שגרם הנרות והסורבנו
 גם אחר שראה בנימין כוכר סחבית שיהיה בחלקו בנוי וכן כתיפיו סג
 ויסרצ ויקראה' אפי' ביוס שהוא לבכי ולמקפד וגו' וסיאמר למטטר
 אס אין אתה מניח לו לבכות אלך למקו' שאין לך רשות וכו' לכך זכה א
 טנית וסיפר הפסוק ויבקש לבכות זיעא ססדרה ויבך שמה דכפשוטו ס
 מקרא אין מובן מה שמישנו הפסוק שזכנס ססדרה וזכה שמה • אפי
 העכין רימז שבין יוסף לנער כלנער ויגון וגלות השכינס כביכול שיה
 לעתיד בזמן הסורבן שקראה' לבכי ויכנס ססדרה למקו' שאין רשות
 למטטרון ליכנס בו דוגמת זה נלנער ונא ססדרה לנער ולבכות זיעא
 ויגון השכינס שיהיה לעתיד בסורבן הבית • ובכן נלדקנ"כ את יוסף
 באומרו אלהיכם ואלהי אביכם נתן לבס מטמון באמתתותיכ' כספכס ב
 אלי דלכאורה זה סקר מוחלט והוילא ש"עליו • אך יעתימזאמר
 להנדיק את יוסף בכל דבריו • וסוא שמבואר בספר הזוהר ויקבון י
 את כל הכסף וגו' שהיה בוונת הס"ת שהבזיא רעב על מזרי' וכל סה
 כדי שיקבון כל הכסף למזרי' לקיים לישראל הכבטחה שהבטיס לאצרי
 נאח"כ ילאו זרכוש גדול • גם בילקוש הבזיא מדרש אבכיר שאמר שלפ
 בעל זפון סס טי כל אונרות דיוסף טמונים ומזאוס ישראל סס לקי
 ואחריכן ילאו זרכוש גדול • ובגמ' כמי מזכיר שלש מטמוניות הטמי
 יוסף א' כג"ס לקרס וא' נגלס לאנטונינו' וא' לנדיקי' לעתיד • וס"ה

וישלחני ה' לפניך לשום לבס שארית בארץ ולסחיות לבס לפליטה
 דמ"ש שארית בארץ רומז למטמוניות ססטמין בקרקע ולסחיות
 לפליטה גדולה רמוז לנדיק' שיחיו לעתיד שיכיה להס האונרות
 לשבעה ולמבט' עתיק ו"ש לפליטה גדולה דיטועס ופליטה דלעתי'
 אחריה זרה ואין פליטה גדולה באותו היום + וז"ש יוסף אהיב' ואלתי
 זיב' נתן לבס מטמון באמתקותיב' ר"ל כיון שהתכלית בקבצי הכסף
 גשית לבס אונרות דבעל זפיון סתמלאוס לקיי' ואשרי בן ילאו דרכוש
 ז"ל א"ב הכובי מטרפא למס לי ליקח מבס הכסף ולעשות לבס אונרו'
 מטמוני' סתמלאו באחרית הימי' רק אהיב' יתן לבס המטמון אשר יש לי
 גשית לבס לדורות נתן לבס באמתקותיב' + ופי' דבריו יותר ואמר
 ספכס בא אלי ר"ל בא לשון סווה + כל הכסף אשר אני מקבץ יום יום
 הכל בספכס + ובספכ' בא אלי יום יום לקיי' לבס הכנוס ואשרי בן
 דרכוש גדול א"ב למס אקס בספכ' ולססויר לסטמינו לבס + היבא
 ימא זוני תיקו' באופן סכל דברי יוסף אמת' ואין נפתל געקס דדבריו
 דביאור דווי סשבטי' אכל אשמי' ומאמר רלובן איה' הלא
 אמרתי אל תקטאו בילד ומאמר סשבטי' בנסקמס זאת
 האלחים לנו + ומאמר יעקב א"ב איפוא זאת עשו ונאמר כי כבר
 סכוונס יוסף בכל מעשיו לא לנקו' נקס רק להקל מעל סשבטי'
 והגליות לדורות כמו שהארבנו למעלס + וגייד הפסוק שאין מבין
 זולתי יעקב שהסביל כל זה ברוח קודשו לתוף + והוא
 סשבטי' בסנתפסו ססכו סהס כתי' סעולס לגרדו' ליתן עשפט מוס
 סבת וכעובד ע"ז ופספסו צמעשים' זלא מלאו ואעפ"כ לא
 סדין וקיימו יסב דדד וידוס ולא דברו כלו' + אכן אשר
 סראו למפרע כי אין עונס סתפיסס מסטא מספט מוס
 ולא היה סתפיסס רק לפסד בעלמא או ידעו במס לסלות
 אהכח ומלת אכל בא לסלול מסשבט' הראשונ' בספיסס'
 מוס סעשו סנעל' מהס נספסו אכל אשמי' אנסו
 ססלכנו אסיו לבור אך לא סרגנוסו סס כך הביא לנו
 סתפיסס לפסד בעלמא ולא למיטס + ונקטו לשון סליס
 סרת נפסו דהססנו אינו ולא סמענו + ולא נקטו סטאט דקו'
 סכירס ומכירס לפי סכסאן סודו סטעו דדין סססכוו לדונו
 ססופו סלא ילא נמכו ירבעס סמקית וסכאן סודו
 סכדין מקית כתיב לא תחמוז ולא תכסס עליו לא סמלו
 ססיה ראו לנו לסמול ו"ש אשר ראינו סרת נפסו
 סליס עלינו סרת סזאת + וסיינו דלא נקטו
 סכירס לפי סכבר בארנו סלא דמרד וסמעל היה סוונת'

זיכרון יוסף והשבטים

מתחלה לטבור על ד"ת לא שחשבו שמוסין בדין שדינו כמתי' שלא לחמו
ולא לבכו' עליו וזוה היה עיקר חטאם לכך הסוודו על עיקר חטא' ששאו
שלא חמלו על יוסף וחסבותו כמקית ואין סדין כן לדון אדם ע"ש סופו
נמלאו השבטי' לא חוטאי' יקראו רק שבטי' אלא שנגבת תלמוד עול
זדון גם שהקב"ה מדקדק עם הנדיקים בחוט השערה לכך נענשו בתפיס
למפסיד' כמו שמשו ליוסף בהשלב' הכור שלא הרגוהו רק הפסידוהו

וראובן

בשמעו כל זאת מפי השבטי' אמר להם תשובה כנש
ואמר איך תאמרו שזה העונש בא לכם על אשמה שעשית
לאחינו ליוסף הלא אני אמרתי לכם א' תחטאו בילד ולמה נתפסקי'
הלא גלוי לפנינו ית' שבוונתי להטילו להשיבו אל אביו ולמה נתפסקי' אחי
ועוד אמר להם תשובה פלגת אחרת וגם דמו הכנס נדרש כי ראוובן לא יד
דבר מהמכירה שהיה חרס ביניהם להעלימו וקבר שאבדוהו אחיו
העולם לכך אמר וגם דמו הכנס נדרש אם היה העונש על יוסף שלא היה
מתפיק לכם תפיסה גרידא בלי עונש מיתם כי אתם חייבי' מיתם כי נא
מן העולם על ידיכ' וגם דמו הכנס נדרש ודורש דמי' אותם זכר ולא היה
יוסף לכם עונש התפיסה לחוד לא ע"כ נריך שיהיה קיבה אחר
לזרותינו ונעלם ממנו . ובנוא לידם הנרת של החזקת הכסף וינא ל
סודו כל השבטי' שניריך טעם אחר לזרות הקורות אותם ואפרו מה זל
עשה אלמ' לנו . ר"ל בשלמא בענין נרת התפיסה השבטוהו שבה בשב
אשמתינו ביוסף כשם שהשליכנו אותו הכורם כך באנו במשמרתו א
נרה בזאת אין אנו יודעי' לתלות בשום חטא כי לא עשינו חטא מע
נרה זאת בזן נריך טעם אחר לזרותינו . והסלא ידעו בוונת יוסף להק
מעליה' גליות וזרות דלעתיד בגלות מדי כמו שבארנו . עד כי הש
ס' רוס יעקב ודבר ברוח קדשו עמו וגילם לו סבל . וזה שאמר ויבאו
אביהם ויספרו לו כל הקורות אותם . ובכל הפרשה כתיב שם יעקב' ב
מפסוקי' הבאי' אחר זה דכתיב ויאמר ישראל ויאמר אליהם ישראל אל אבי
א"כ איבוא זאת עשו וגו' אלא דמרגלא בפני המפרשי' ז"ל סבל תק
סזכר שם ישראל עליו מורה על שררתו וחשיבותו ושם עם אלהי' וה
יש לי לומר שמה עליו אלהי' ברוח קדשו וגילם לו דכל ההרפתקאות דע
על בניו לחקל הגליות וזרותיה' דלעתיד לדורות והיינו דאמר במדר
בפסוק ואל שדי יתן לכם רחמי' ל' בני האיש זה הקב"ה ושלם לכם אחי
אחר זה י' שבטי' וכו' כי ידע יעקב הקוד שכוונת השי"ת בהביא השב
לידי זרות לא לחקל מעליהם הגליות . ע"כ אמר ואל שדי יתן לכם רח
וגו' ושלם לכם אחיב' אלו' שבטי' ר"ל שאמר יתיר לזון שספרות אלו
סיבה לקרב גאולתם אך הסורבנות לא יוכלו לחקל וגזירות החו
בדקאי קאי לסגין על ישראל שלא יהיה בליייה בתם כד"א בילה ס' חט

ויבוח יוסף והשבטים

ככנה ולא אתם לנדך והטיב לוי יעקב קוף קוף אוקפית מיה אוקפית
קמח מה ארויח וכי בניך ולא בני ואם יענשו ע"י יוקיפו עלי העונשים
שע"י יאבדו בניך גם הם מן העול • באופן שכונת ראובן היא שגם הוא
יבכס בקפק ערבות שיענשו בניו לא שיעקב ימית בידי בניו ח"ו וכמו
מפשוטו • ויהודרה הקב"ה בענין זה יותר מראובן והוא כי בראש אמר
תשובה נלחם ליעקב מה שאתה ירא מעונ' עלי היו כולנס שיתבע הקב"ה
מיתת שלשתן מידך • הנה לאידך גיסא אם לא תשלם את בנימתן ולא נלך
למזרי' נמות כולנו בודאי מוטב לתפוס סודאי ולפניי הקפק ומה שאתה
ירא שמתאנפגע בו אנחנו בדרך כשם שאתה סוטר אותנו ביוסף ושמעון
במובן מלשון שאמרתי אותי שכלת ע"י אנוי נכנס בערבות אם לא אביאנו
אידך וחטאתי לך כל הית' להיזת מנודה בב' עולמות והקשיתי למה לא
ליסודה להסערב גם בחלקו בע"ה ולא סגי ליה בכדוי שע"ה צבני
הקרון מזכות שאין לא חיי שטסי • ולדרכנו כתייבב שכבר הקדמנו שיהוד'
פענש בשלא גמר המנוה לחזור ולהביא יוסף שמתו אשתו וצניו חף גם
יתנדה בע"ה כדאי במדר' רבה פ' כי קטא שנדו השבטי' את יסוד' מה"ס
שלא גמר המנוה וגם הורד מגדולתו בשביל זם כדפירש"י א"כ לא כשאר
עבשיו ליהודה להעמיד ערבות בשביל חזרת בנימתן רק חלקו בע"ה ליהוד'
מנודה גם בע"ה כי חלקו בע"ה וגדולתו וקבורת אשתו ובניו כבר נענש
בשביל שלא גמר המנוה בחזרת יוסף וע"כ אמר וחטאתי לך כל הימים
להיות מנודה בב' עולמו' • ויתבן עוד לפרש מאמר יהודה וחטאתי לך
כל הימי' ולא אמר לעול' ע"פ הפסוק שנת' במלבי' א' גאלענה זרע דוד וכו'
אך לא כל הימי' שפירש"י של ימות המשיח תחזור הממלכה לזרע בית דוד
לא יסלק עוד מלכותו • וכבר בתבנו למעלה שהשבטי' ראו דרך כבואי'
בשם ששם יחלק מלכות בית דוד דאית' מיהודה ע"כ נכנס בערבות זה נגד
אביו לומר אם לא אביאנו וחטאתי לך כל הימי' הפך מ"ש שש בשעת
חלוקת המלכות אך לא כל הימי' ואף לימות המשיח ח"ו יחלק המלכות
אם לא אביאנו אליך :

פרק טו

בבאור פסוק ויאמר הים אסיכס הקטון אשר אמרת' אלי
ויאמר אהי' יחנך בני • פירש"י שמענו חגיגה בשאר שבטי'
שנא' הילדו' אשר חנן אהים את עבדך וצנימתן עדיין לא כולד לבך בירבו
אקף בחנינה וקשה למה נריך כל שבט להתברך בחנינה • עוד נשית לב
למה שדרו' ל' בפסוק ואל שדי יתן לכס רחמי' לפני תאיש זה הקב"ה שנקר'
איש מלחמה • וזה לבאור דבר זר לעיני עמ' בני ישראל המאמיני' באהדותי'
ית' בלי רצוני ובלי פרוד אידך יצויר בשכל שא שדי יתן רחמי' לפני הקב"ה
הלא ה' אחד ושמו אחד • וחלילה להפחד על זה • גם מצינו שפת ית'
במדרש ה"ל שהפירש ואחי באשר שכולתי במקדש ראשון שכלתי במקדש

לשון דמשתמ' לתרי אפי' והו' שאדבר כי כמוכ' בפרע' השומע יבין שאתם
השוב כפרע' וכוונ' לבי שהוכיח את' איש מעליל כפרע' וזה לוכיח סן ממש
שעבר הן מלפני דממש שעבר הוכיח מפקוק ארוני שא' וגו' עד ויהי כי
עלינו וגו' והוא שאמר ארוני שא' את עבדיו לאמור הים לכם אב' או אה' וגו'
דבכפשוטו ק' דמלת לאמר מיותר . שא' כך אמר בשלמ' עלילת מרגלי' תוכל'
להסתכל שלא מדעלילה הוא שמד' שכנענו בי' שער' גם שמלאו אותנו
בשוק וזכו' קצת רגלי' לדברך אך ע"ז אין לך תשוב' למה שלת' הים לנו אב'
או אה' בתך היינו מבקשי' וכו' ובכן יש ללמוד מזה שכונתך להעליל שאת'
מכיר אותנו ואת אבינו שהוא ששוב בארץ כנען ויש לו י"א בני' אנשים של'
אורם וזכאו' לידך ומת שלתך עשרה מבניו ולא די לך בזה ואהם רונם לדכא'
לשמוע תשובתנו סס' שיש לנו עוד את ותגזור להביאו ג' כ' תסת' ממשלתך
להעליל עלינו ג' כ' ו"ש אדוכי שא' את עבדיו לאמר ר"ל שאתך הים בשביל'
לשמוע תשובתנו לגמור כל עלילותך והוקיף יהודה עוד בפקוק שאחריו
להוכיח עלינו יותר בשאמר ותאמר אי' סורידוהו אי' ואשימה עיני עלינו
ר"ל שלפי דברך שאמרת לנו ויבחנו דבריכם האמת אתכם דכס' שאמת
דברינו באה' הקטן כך האמת אתנו שאין לנו מרגלי' א"ב סיכ' די לשלוח
לאמן ביתך לא"י לראות אם יש לנו את קטן ואתה לא' עשית כן רק גורת
סורידוהו אי' ואשימה עיני עלינו מזה מוכח ג' כ' שעליל' היו דברך מתחיל' .
עוד הוכיח יהודה עלינו יותר בפקו' שאחריו ונאמר לא' יוכל הנער לעזב
אביו ועזב אביו ומת . הנס' שמעת שיש סכנה להנער להחזיק בדך והיית'
יכול לבחון האמת בשלמך שלימד לא"י ולא' השעת על סכנת הנער רק
לקיי' גזירתך לדכאו' תסת' רגלך ואמרת' אם לא ירד אחיכ' לא תוקיפון
לראו' בני' הכל זה מוכח שאת' מעליל' ולא' ירא' אהי' באשר אמרת חליל' ל'י'
מעשות זאת כאלו אתה קדוש וירא' אהי' ופולין הוא לך והנה הוכחתי שאת'
מעלילה באת מתחילה וא"כ גם הגביע הנמלא עלילה ועבדך סס' אותו
באמת סתו . כל זה הוכיח יהודה ממה שעבר ומפקוק ויהי כי עלינו וגו'
עד כי איך אעלם וכו' הוכיח יהודה מלפני' . שהו' איש מעליל לבלי' יאמר
היאמר אך אם מתהלה בעליל' בא' קוף קוף עכשו סכמ' גכיבה בידו אין
אום שופט יוכל להטילו סרי' שור שחוט לפניך . לכך בא' יהודה להוכיח
לפני' שכונתו עדיין להעליל' יוהא שמדרך כל אדם שעושה לחבירו
שעושה שום דבר וזה לא' סקר' והנה אבק' מתך טובה בוא' . והוא ששמעת
יבאשר ע"כ ואלו אבינו ונגד לו דברי ארוני' שהי' לנו אבינו שחושש שאת'
קראנו אה' בדרך שיורידו סיבתו ביגון שאולם וגם עבדך ערב הנער
בסוף מכודה בב' עולמו' אם לא אביאנו . בכך אבקס' שתליל' כל הכפשות
הלו גפס' אבינו הזקן וכפשות כולנו שלא נעש' על שפיתנו אבינו לשלחו
שלא כור' ידכו' ביגון שאולה גם להטיל' בפשי' שלא לתקדם בב' עולמו' ותקח

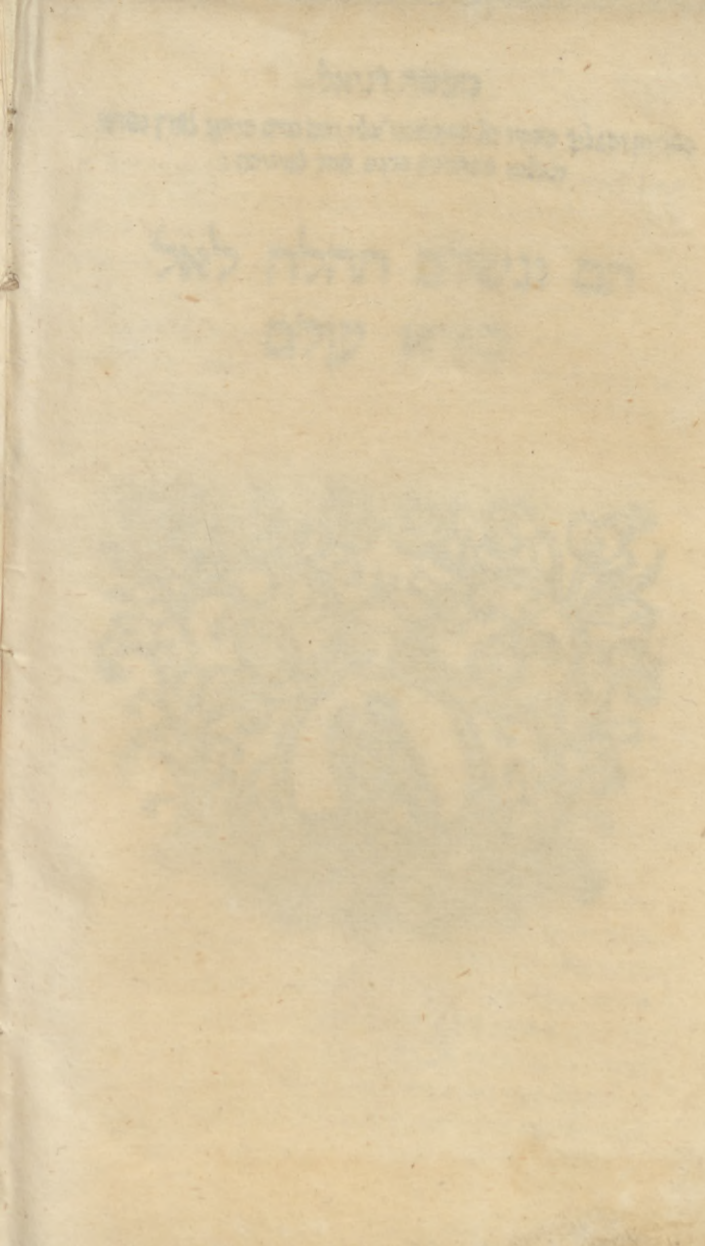
אותי לעבד תחת הנער דזם נהנה וזם לא חסר הוא ואתם אלהיכם תרוים
בזה שלכל דבר אני מעולם מחמו יואם תמאן בדקשת יזם מזה מובח ללא
ירא אהי אתם רק איש מעליל להטויק על ילותך לדבא הנע האכוב לאביו
תחת רגליך ולא תחששו להנלל כל הגפשו הללו במקום שאינך חסר רק
ת יום ובכנ גס הנצע עליה כנ"ל י זסו קשור הפסוקי :

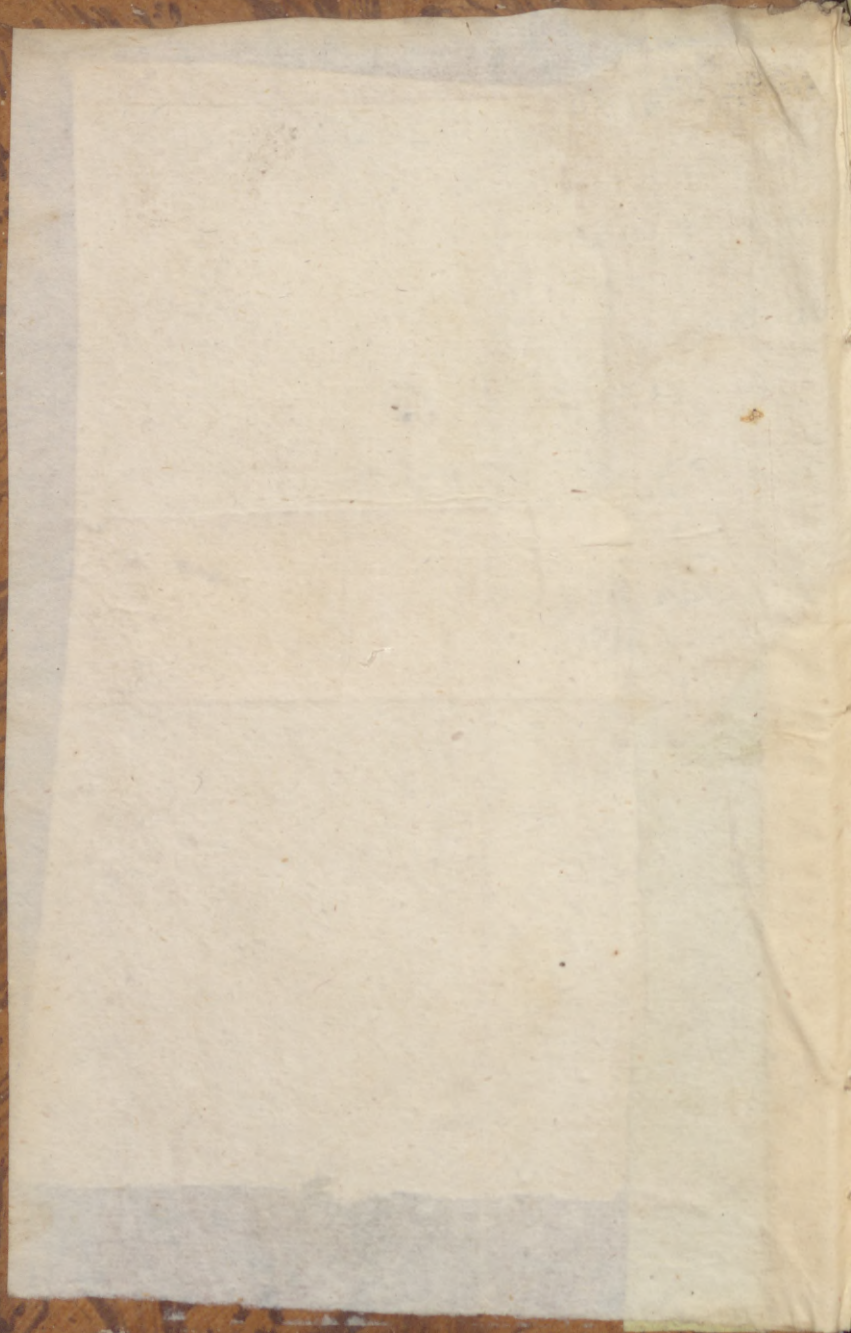
פרק י

בבאור ב' מאמרי בגמ' הנוגעי' בעניני ויבוח הסבטי' עם
יוסף הוא במגיל' כפסו' ויפול על זוארי בנימן וגו' שבכת' על
ב' מקדשי' שיחריבו ונכימן. בכת' על זוארי' על משכן' שילס שבסל' יובן
והקשיתי למעלה. עם ענין הכבי' על ב' מקדשי' בתחלת ההכרה שהכיר
זה את זה שהיה להם לשמחה ולסתעל' באהבי' באחי' שלא ראו זא"ו מזמ
הרצם ולא לבכות. המאמ' הכ' גס הוא שסבמגיל' כפסו' לכולם נתן לאחי'
הליפות שאלו ולבנימן בתן חמש הליפו' שאלו דפריך אפס' דבר שנצטע
בו אותו דדיק כשל בו דבשכיל מהקל ב' קלעי' מילת שחוקיף יעקב ליום
נתקנאו בו אחיו והרס הגלו' וכדר עביר איכו מילת' בבכיתן דליקנאו ביה
ומשכי רמזרמו לו. ושעת' ללא' מתנו איש שיש' לפני המל' בה' לבושי מלכו
דבתי' ומרדכי נא מלפני המלך בלבו' מלכו וגו' ע"כ וקשי' דהשת' הקנא
בפולה הנמדד יתרון הצנדי' הן מנד שכיב' לבנימן שיוכס לבן השוב מרדכי
טפי מלשון' אחיו' ונראה' לי שבבי' בהתוודע יוסף עם אחיו לא היה
לחס כתהון פה כגד יוסף למת היה מינ' לחס כך כי ידעו כל הרעה אשר
גמלוהו ויפה שת' קנת' מדבור' כדכתי' ולא יכלו אחיו לענות אותו. אמר
בכיתן הי' לו בתהון פה תיבף כשהכירו זא"ו לו' לו אחי על מה היית מי
לי כ"כ הלא לא גשיתי לך מאומה ולא הייתי במכירתך ומקמת' הני
לו יוסף האמת שעשה הכל כדי להקל הגליו' וכחורבנו' של צתי מקדשו
שיס' לדורות לזרעו ובמלק נחלתו יאמר שזער הגליות היקל קנת' אב
גזירת החרבנו' בדקאי קאי לבפר על ישראל כמו שבאחנו למעלה על מ"ס
ואני באשר שכולתי שכלתי בחורבן בית ראשון ושני. ועל דא ודאי קא בנ
תרוויקו על מקדשי' שיחריבו ובכנ גפר גס מאמ' הכ' ע"פ דרכנו שיוסף
ציער אחיו להקל הגליו' ועכלל הגליו' לדורו' הו' לרת' חסן במלכו' מדוי' כמו
שבארכו שהטעימן יוסף מעין ד' מלכו' ולפיכך אמר לאחיו ועתה
תעבדו בי מכרת' אותי הנח בי למחי' וגו' ולהחיות לכם לפליט' גדול'
בי כמשך מזה להקל הגליו' מעלים ומשש יוסף באולי יגולה לאחיו ע"י
כביא שיבא לרת' העון לדורו' שבא אדרב' בגלל מכיר' יוסף כח"ש בני
מגילה הם תכרו אחיה' מקוד' מאלל ומשקה. ובכנ עעצו על יזכירת
בכנ שתבש' להם יוסף שלא יעצבו כלל שהוקל גס הגר' החלפני ככה
להס' גויל' מבנימן שיש' בה' לבושי' זה מרדכי ולהורו' ע"ז נתן לבנימן ה' ש'
זא"ב אין כאן קנא' לשבטי' אדרב' הי' להם נחמת' ע"כ באופן שכל התו
אשר עשה יוסף כשהניח לאחיו עשה כדי להקל לרתס

LES LIRIES M. MOUTARIA

B.
963 -
977.

הוציא לראשונה - אונסקו
הוציא 1750 א"י

יהודה צבי - לוח 1769 א"י

רוח הקודש - חלקי א"י 1730 א"י

בנין הכפר עם הזמן 1750 א"י

פנקח קצות עם אילקסטר
1820 א"י

פנקח קצות עם אילקסטר
א"י

טקס ליום לילוי א"י

מחבר חפשי א"י 1718 א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י 1714 א"י

מחבר חפשי א"י 1719 א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י

מחבר חפשי א"י